

Kandidatafhandling, Cand.merc.aud

Generationsskifte | Analyse af regeringens lovtiltag omkring nedsættelse af arveafgiften

Succession of companies | Analysis of the legislative matters in the decrease of taxation on gifts

Vejleder:

Henrik Nielsen

Udarbejdet af:

Kasper Dahl Pedersen (studie-nr. 19278)

Afleveringsdato: 14. maj 2018

Antal anslag: 152.734

Antal sider ekskl. forside, indholdsfortegnelse og litteraturliste: 80

Indholdsfortegnelse

Executive Summary	4
Kapitel 1 Indledning og opgavens formål	5
1.1 Indledning	5
1.2 Problemstilling	7
1.3 Problemformulering	8
1.4 Afgrænsning	8
1.5 Metode	9
1.6 Disposition	10
Kapitel 2 Indledende overvejelser i forbindelse med generationsskifte	12
2.1 Definition på generationsskifte	12
2.2 Egnethed	12
2.3 Bløde værdier	13
2.4 Metoder til overdragelse	14
2.3 Delkonklusion	15
Kapitel 3 Succession	15
3.1 Definition	15
3.2 Overdragelse til familiemedlem	16
3.2.1 Konsekvenser for overdrager	16
3.2.2 Konsekvenser for erhverver	17
3.2.3 Meddelelse til SKAT	17
3.3 Overdragelse til medarbejder	18
3.4 Generelle betingelser	19
3.4.1 Pengetanksregel	20
Kapitel 4 Gaver og værdiansættelse	21
4.1 Værdiansættelse	21
4.2 Gaver	25
4.2.1 Gaver inden for BAL § 22	25
4.2.2 Gaver uden for BAL § 22	26
4.2.3 Lov nr. 683 af 08/06/2017	26
4.2 Passivpost og nedslag for latent skat	28
4.3.1 Beregning af passivpost ved gaveoverdragelse	28

4.3.2 Nedslag i latent skat	28
4.3.3 Eksempel beregning af nedslag/passivpost	29
4.3 Delkonklusion	30
Kapitel 5 Generation- og omstrukturingsmodeller	30
5.1 Aktieombytning	31
5.1.1 Skattefri aktieombytning	32
5.2 Tilførsel af aktiver	33
5.3 Spaltning	35
5.3.1 Skattepligtig spaltning	36
5.3.2 Skattefri spaltning	36
5.4 Salg til udstedende selskab	38
5.4.1 A/B-modellen	39
5.5 Delkonklusion	43
Kapitel 6 Præsentation af virksomheden	44
6.1 Resultatopgørelse	46
6.2 Aktiver	47
6.3 Passiver	48
6.4 Fremtidsudsigter	49
6.5 Kapitalbehov for A. Arnesen	49
6.6 Andre behov for A. Arnesen	50
6.7 Delkonklusion	50
Kapitel 7 Generelle forudsætninger i generationsskiftet	51
7.1 Aktieombytning	51
7.1.1 Åbningsbalance og stiftelse af holdingselskab	53
7.2 Andre forhold	54
Kapitel 8 Overdragelse med succession og gave	55
8.1 Delvis overdragelse med succession og gave	55
8.2 Ophørsspaltning af holdingselskabet	59
8.3 Overdragelse af de resterende aktier	60
8.4 Nettoformue for de involverede efter overdragelse	62
8.5 Delkonklusion	63
Kapitel 9 Overdragelse med A/B-model	64

9.1 Opdeling af aktieklasser og beregning af forlods udbyttet.....	64
9.2 Erhververs indtræden som medejer	65
9.3 Udløb af åremål og køb af resterende aktier	67
9.4 Nettoformue for de involverede efter overdragelsen	68
9.5 Delkonklusion	70
Kapitel 10 Overdragelse ved salg mellem holdingselskaber	71
10.1 Udlodning af frie midler fra Mutatio A/S til Mutatio Holding ApS.....	71
10.2 Overdragelse af Mutatio A/S.....	73
10.3 Beregning af afdragsprofil	73
10.4 Nettoformue for de involverede efter overdragelsen	74
10.5 Delkonklusion	76
Kapitel 11 Sammenligning og analyse af de tre scenarier.....	77
Kapitel 12 Konklusion	80
Kapitel 13 Perspektivering.....	83
Litteraturliste.....	84

Executive Summary

This master thesis has focused on the tax related issues with a transfer of a business from one generation to the next. The Danish government has issued a new legislative matter, which has improved the possibilities of a business transfer amongst family members, including nephews and nieces in some instances. This thesis has prepared an analysis of the consequences of the new law, with the use of a fictional business case.

The thesis has a preliminary theoretical description of all tax related matters, related to a generational change of a business, which is afterwards demonstrated in the fictional business case, for the company called Mutatio A/S. This composition is used to be able to answer: "How to optimize the transfer of business for Mutatio A/S with the tax and financial related possibilities and qualitative demands, based on the new legislative matters' effect on the successor".

In order to analyze the effect of the new law, three scenarios has been prepared for the business case, all with different strengths and limitations. The candidates for being the successor is either the nephew or the close colleague for the seller.

In scenario 1, a part of the company is given as a gift to the successor, while the others part is sold between the holding companies, at fair value corresponding to the capital demand from the seller. In scenario 2, the A/B-model is used where the payment for the shares in the company is paid in the form of advance dividend rights.

In scenario 3, the seller sells all his shares in Mutatio A/S from his holding company to the successor's holding company and afterwards creating a loan between the two holding companies. The loan is paid back with the futures earnings in Mutatio A/S.

In order for the scenarios to be as comparable as possible, it has been the premise that the net fortune for the seller of the company is the same in all scenarios, hence analyzing on the effect on the successor.

The result of the analysis shows that it is best to sell the company to the nephew with the use of model 1, due to the new law which has decreased the costs of a business transfer to a nephew significantly.

Kapitel 1 Indledning og opgavens formål

1.1 Indledning

Folketinget vedtog den 2. juni 2017 lovforslag omkring nedsættelse af bo- og gaveafgiften, herunder stramning af successionsreglerne.

Formålet med lovforslaget har været at forbedre mulighederne for generationsskifter, men kun for de skifter som foretages inden for familien. Selve forslaget har vakt kritik hos oppositions-politikerne, da det viser sig kun at være ca. en fjerdedel af virksomhedsejerne, som vil foretage et generationsskifte inden for familien¹.

De resterende tre fjerdedele vil enten sælge virksomheden, herunder til medarbejdere, eller afvikle/lukke virksomheden. Resultatet af undersøgelsen er illustreret nedenfor.

Tabel 20 – Hvad tror du er det mest sandsynlige, der sker med virksomheden, når du ikke længere leder og ejer den?

	Antal	%
Generationsskifte inden for familien	3.442	25,5 %
Salg af virksomheden	3.604	26,7 %
Lukning/afvikling af virksomheden	5.270	39,0 %
Andet	520	3,9 %
Ved ikke	676	5,0 %
Alle	13.512	100 %

Kilde: Ejerledelse i Danmark – Rapport 3: Ejerledere og ejerskifte

Datagrundlaget er baseret på en rapport udarbejdet af Morten Bennedsen og Kasper Meisner Nielsen fra CBS, hvor 13.512 ejerledere deltog i efteråret 2015.

Det historiske perspektiv omkring, at sønnen overtager farens forretning, som f.eks. da Mærsk McKinney Møller i 1965 overtog virksomheden fra A. P. Møller eller de mindre "Far & Søn" virksomheder, lader til at være fortiden bag. Med nutidens høje krav til en virksomhedsleder er fokus i højere grad på kompetencer end relationer. Endvidere er der i dag med de mange uddannelsesmuligheder en mindre chance for en synkron erhvervsinteresse mellem virksomhedsejer og dets efterkommere.

Disse forhold er med til at reducere antallet af generationsskifter inden for familien, særlig til direkte afkom. Afløseren findes derfor i højere grad eksternt, bl.a. igennem virksomhedens medarbejdere.

¹ <https://www.dr.dk/nyheder/penge/slagsmaal-om-arveafgift-ny-lov-hjaelper-faerre-virksomheder-end-oplyst>

Jf. KSL §33 C, stk. 12 har man ifm. udarbejdelse af successionsreglerne også valgt at inkludere nære medarbejdere. De er dermed blevet sidestillet med et generationsskifte til et familiemedlem fsva. succession. Denne gruppe af personer drager dog som udgangspunkt ikke gavn af regeringens nye lovtiltag.

Der kan dermed antages at være en form for asymmetri i lovgivningen mht. generationsskifte til familie kontra nær medarbejder, selvom man tidligere har forsøgt at sidestille disse.

Regeringens nye lov har endvidere udvidet kredsen for personer som kan anvende reglerne for succession med de lave afgiftsregler. Såfremt gavegiver ikke har noget afkom, kan der ske overdragelse til gavegivers søskende og deres afkom, uden at der skal ske indkomstbeskatning af gavens værdi. Dette har tidligere været tilfældet efter boafgiftsloven, men med de nye regler skal der i stedet betales gaveafgift helt ned til kun 5 %, afhængigt af indkomståret. Det er dermed blevet mere fordelagtigt at generationsskifte til søskende, nevøer og niecer med anvendelse af successionsreglerne.

Foruden ovenstående punkter er generationsskifte generelt i sig selv et relevant emne at belyse. Emnet indeholder mange forskellige løsningsmuligheder for et optimalt generationsskifte, afhængigt af ejerens ønsker samt relationen til den overdragende part. Dette er med til at øge kompleksiteten, hvorfor det er relevante at belyse de forskellige regler og muligheder.

Endvidere er og bliver emnet aktuelt, da næsten halvdelen af direktørerne i ejerledet virksomheder er over 55 år jf. nedenstående tabel, udarbejdet af Morten Bennedsen og Kasper Meisner Nielsen fra CBS.

Tabel 31, Antallet af fremtidige generationsskifter for ejerledet og ikke-ejerledet, 2013

	Alder					
	Under 55 år		55-65 år		Over 65 år	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ejerledet	24.798	51,5%	13.144	27,3%	10.177	21,1%
Ikke-ejerledet	9.938	53,1%	5.129	27,4%	3.639	19,5%
Alle	34.736	52,0%	18.273	27,3%	13.816	20,7%

Kilde: Ejerledelse i Danmark – Rapport 1: Ejerledelse – baggrund og udbredelse

I rapporten antages det, at direktørerne over 65 år samt halvdelen af direktørerne i alderen 55-65 år vil gå på pension inden for de næste ti år. Dette betyder, at ca. hver tredje ejerledet virksomhed i Danmark vil stå over for et generationsskifte inden for de næste ti år.

På baggrund heraf har jeg valgt generationsskifte som emne med fokus på asymmetrien mellem generationsskifte til en medarbejder kontra nevø med det nye lovtiltag.

Til at berøre dette emne har jeg valgt at tage udgangspunkt i en fiktiv virksomhed, hvorfra relevante problemstillinger og beregninger foretages og løses.

1.2 Problemstilling

Afhandlingen omhandler et ejerledet selskab, kaldet Mutatio A/S. Selskabet ejes af direktør A.

Arnesen på 63 år, som overvejer at gå på pension inden for en årrække, hvorfor han ønsker et generationsskifte af sin virksomhed. A. Arnesen har viet hele sit liv til virksomheden og er derfor ugift samt uden børn. Han føler et stort ansvar for sine medarbejders fremtid, når han skal pensioneres, hvor mange har arbejdet for ham i årtier. Det er derfor vigtigt, at en kommende efterfølger kan sikre både virksomheden og medarbejdernes fortsatte drift og beskæftigelse.

A. Arnesen har dog en nyuddannet nevø fra Handelshøjskolen i København, som har vist interesse for at blive involveret i virksomheden.

A. Arnesen har endvidere en trofast medarbejder, Rudolf, som har arbejdet i virksomheden de sidste 10 år, siden han blev færdiguddannet. Efter et par år i virksomheden blev han forfremmet til direktørens "højre hånd" grundet hans store arbejdsomhed og gode lederegenskaber.

Direktøren har tidligere hørt, at det er vigtigt at planlægge og forbedre et generationsskifte i god tid. Han vil derfor gerne have undersøgt, hvilke muligheder der foreligger ham. Indledningsvist har han følgende ønsker til generationsskiftet:

- Købesummen skal være af en størrelse, der sikrer at han kan leve et fornuftigt liv som pensionist.
- Efterfølgeren skal have samme fokus på medarbejdernes trivsel og velvære.
- Efterfølgeren skal have ambitioner om at sikre virksomhedens fortsatte drift på lang sigt.

Det vigtigste for A. Arnesen er at se sit livsværk blive ført videre, samt at alle hans medarbejdere kan fortsætte i deres stilling. Størrelsen af købesummen er dermed ikke af højeste prioritet.

I forbindelse med overvejelserne omkring generationsskiftet har A. Arnesen fået en ekstern konsulent til at vurdere hans virksomhed. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i TSS-cirkulærerne fra år 2000. Konsulenten kom frem til, at goodwill-værdien er på i alt 10 mio. kr. for Mutatio A/S.

Direktøren har to oplagte kandidater til at føre virksomheden videre.

Den ene er hans nevø, som han er i familie med og har kendt hele livet. Han har en god uddannelse, men ingen praktisk erfaring. Der er dog mulighed for opnåelse af erfaring, hvis han tages under oplæring i de næste par år.

Den anden kandidat er Rudolf, som har arbejdet i virksomheden i mange år og allerede har udmærket sig hos direktøren. Dog har han ingen familiære relationer til Rudolf og frygter risikoen, for at han ikke har samme langsigtede planer som ham selv.

1.3 Problemformulering

Opgaven vil tage udgangspunkt i indkomståret 2018 for i højere grad at berøre vedtagelsen af den nye lov omkring nedsættelse af gaveafgiften.

Med udgangspunkt i at analysere på, hvordan regeringens lovtiltag vil påvirke fremtidige generationsskifter, forsøges følgende hovedspørgsmål at blive afdækket:

- Hvordan foretages generationsskiftet af Mutatio A/S mest optimalt, ud fra de skatte- og finansieringsmæssige muligheder samt kvalitative ønsker, med udgangspunkt i det nye lovtiltags påvirkning for erhverver?

Hovedspørgsmålet vil blive besvaret ud fra nedenstående undersøgelsesspørgsmål:

1. Hvilke indledende overvejelser skal vurderes mht. et generationsskifte og mulige omstruktureringer?
2. Hvilke skatteretlige regler skal der tages højde for i forbindelse med generationsskiftet, herunder muligheden for succession?
3. Hvilke særlige regler gør sig gældende ved overdragelse mellem nærtstående parter?
4. Hvilke modeller gør sig gældende inden for generationsskifter?
5. Hvilken model vil være den mest optimale at anvende for parterne?

1.4 Afgrænsning

For at sikre en fokuseret opgave, som svarer præcist og fyldestgørende på problemformulering, er der foretaget en række afgrænsninger.

Opgaven omhandler generationsskifte af et aktieselskab, hvorfor teori afgrænses til kun at omhandle generationsskifte af virksomheder omfattet af SEL § 1, stk. 1, nr. 1. Der afgrænses dermed fra

generationsskifte af personligt ejet virksomheder mv., herunder successionsreglerne for disse samt overdragelse af enkeltaktiver.

Endvidere er der tale om et dansk selskab, hvor alle parterne er fuldt skattepligtige til Danmark, hvorfor der afgrænses fra at omtale generationsskifte af udenlandske virksomheder og/eller udenlandske fysiske personer.

Da opgavens mulige efterfølgere er nevø eller medarbejder, afgrænses der fra overdragelse til ægtefælle og uafhængige parter.

Som angivet i afsnit 1.2 er goodwill allerede fastsat, hvorfor der afgrænses fra en dybdegående redegørelse og beregning af TSS-cirkulære 2000-10.

Der afgrænses fra gennemgang af strategiske analyser, der som regel ligger forud for selve beslutningen om et generationsskifte. Opgavens fokus vil primært være på de skattemæssige og økonomiske forhold ifm. et generationsskifte, hvorfor de mere "bløde værdier" vil blive gennemgået i et begrænset omfang.

Selskabsretlige forhold relateret til et generationsskifte vil også kun blive gennemgået i begrænset omfang, hvor det vurderes særligt relevant, da fokus i afhandlingen vil være det skatteretlige.

Til sidst foretages der også afgrænsning af generationsskiftemodeller. Kun modeller, som er relevante i forhold til problemstillingen, vil blive beskrevet. Dette vil således være følgende modeller:

- A/B-modellen
- Aktieombytning
- Overdragelse med succession
- Salg mellem holdingselskaber

1.5 Metode

Afhandlingen tager udgangspunkt i den danske skattelovgivning, hvorfor den juridiske metode anvendes. Metoden anvendes til at beskrive og analysere relevante retskilder til brug for besvarelse af problemformuleringen.

Formålet med afhandlingen er at beskrive teorien omkring et generationsskifte til et familiemedlem eller medarbejder, og derefter demonstrere det i praksis ud fra Mutatio A/S. Der vil her foretages analyser og diskussion af de forskellige løsningsmuligheder samt sammenholdelse af fordele og ulemper

heraf. Redegørelse, analyse og diskussion behandles ud fra sekundær data, da det baseres på retskilder mv.

Afhandlingen indeholder den nyeste viden inden for de berørte emner dækkende til og med afleveringsdatoen den 14. maj 2018. Der skal derfor ses bort fra eventuelle lovændringer mv., som har kunne påvirke opgavens endelige konklusion.

Målgruppe

Målgruppen for afhandlingen vil være personer involveret i generationsskifter. Dette dækker begge parter af en overdragelse samt rådgivere hertil. Dog vil den være uegnet som en fuldstændig vejledning til et generationsskifte, da den kun afdækker forhold relevante for besvarelse af problemformuleringen, hvilket er yderligere beskrevet under afgrænsning.

Formålet med afhandlingen er at informere og oplyse målgruppen omkring et generationsskifte til enten et familiemedlem eller medarbejder ud fra de skattemæssige aspekter.

Kildekritik

Grundlaget for kandidatafhandlingen er baseret på fyldestgørende informationssøgning, herunder gennemgang af relevant litteratur. Endvidere er det kontrolleret, at det anvendte informationsgrundlag er ajourført med seneste lovgivning. Derudover har der i hele indsamlingsprocessen af informationer været fokus på validiteten og reliabiliteten af kilder. Det vurderes, at de anvendte kilder i afhandlingen opfylder kravene til en fyldestgørende besvarelse af problemformuleringen.

1.6 Disposition

Opgaven er inddelt i fire dele. En indledning, teori, analyse og konklusion.

Del 1 indeholder opgavens indledning samt udformning af problemformuleringen med dertilhørende afgrænsning og metode.

Del 2 er den teoretisk del, hvor beskatning- og successionsreglerne gennemgås individuelt samt de indledende overvejelser som skal foretages inden en overdragelse. Herefter gennemgås omstrukturerings- og generationsskiftemodellerne. Der vil for hvert kapitel være en delkonklusion, hvor fordele og ulemper ved modellerne bliver beskrevet. Endvidere beskrives teorien om værdiansættelser ved generationsskifter kort.

Del 3 er den analytiske del, hvor teorien anvendes i praksis. Dette gøres på baggrund af den fiktive virksomhed Mutatio A/S. Her bliver de forskelle generationsskiftmodeller anvendt for virksomheden, hvorefter resultaterne heraf sammenlignes og analyseres til besvarelse af problemformuleringen.

Del 4 er den perspektiverende og konkluderende del, hvor delkonklusionerne opsummeres, og hvor problemformuleringen besvares.

Del 1 - Indledning		
Indledning og problemidentifikation	Problemformulering og undersøgelsesspørgsmål	Afgrænsning og metode
Del 2 - Teori		
Indledende overvejelser	Succession	Gaver & værdiansættelse
Generation- og omstrukturingsmodeller		
Del 3 - Analyse		
Præsentation af virksomheden og dets ejer		Generelle forudsætninger i generationsskiftet
Beregning ved brug af succession og aktieombytning	Beregning ved brug af A/B modellen	Beregning ved brug af salg mellem selskaber
Sammenligning af de tre beskatningsformer		
Del 4 - Konklusion		
Konklusion og perspektivering		

Kapitel 2 Indledende overvejelser i forbindelse med generationsskifte

I dette kapitel vil de indledende overvejelser, som foretages inden et generationsskifte, blive gennemgået. Der ligger mange overvejelser til grund for et generationsskifte, såvel både økonomiske som følelsesmæssige overvejelser. En virksomhedsejer skal først og fremmest overveje, om virksomheden er i stand til at blive overdraget, eller om afvikling er et bedre alternativ. Endvidere skal det overvejes, hvem generationsskiftet skal foretages til, herunder deres faglige og menneskelige kompetencer. Afslutningsvist skal det også overvejes, hvilken metode man vil anvende, da det kan påvirke tidspunktet for påbegyndelse af overdragelsen.

2.1 Definition på generationsskifte

Generationsskifte er basalt set et begreb, der anvendes, når der er tale om en overdragelse af virksomhed grundet ejerens død eller ønske om at trække sig tilbage. Typisk vil overdragelsen ske fra den ældre generation til den yngre. Generationsskiftet vedrører som regel overdragelse af aktier/anpartar eller personligt ejet virksomhed. I begge tilfælde er der mulighed for succession under visse omstændigheder, hvilket jeg vil komme ind på senere i opgaven. Jf. afgrænsningen vil jeg dog kun beskrive forhold relateret til overdragelse af aktier/anpartar, hvorfor der er afgrænset fra overdragelse af personligt ejet virksomhed.

Ved generationsskifter er der tale om ejerledet virksomheder, hvor ejeren også udgør den daglige ledelse. I disse tilfælde skal den kommende efterfølger dermed både agere som direktør og ejer, modsat børsnoterede virksomheder og lign., hvor direktøren som regel har ingen eller kun en ubetydelig ejerandel.

Dette gør processen for generationsskifter mere omfattende og vanskelig, da der både skal findes en ny ejer samt daglig leder af virksomheden, tillagt de følelsesmæssige aspekter der typisk følger med ved disse typer af overdragelser.

2.2 Egnethed

Inden en virksomhedsejer skal beslutte sig for at foretage et generationsskifte, er det vigtigt at overveje, hvorvidt virksomheden overhovedet er egnet til overdragelse. Nogle virksomheders eksistens kan være bygget op på ejerens gode relationer til kunder og lign., hvorfor det er relevant at stille sig følgende spørgsmål omkring virksomhedens egnethed til et generationsskifte:

- Kræves der særlige evner for at lede virksomheden, og er det muligt at overføre disse til en kommende ejer?

- Er kundernes relation til virksomheden bundet op på personlige relationer til ejeren eller på virksomhedens produkter?
- Har virksomheden en op- eller nedadgående trend mht. indtjening?
- Hvordan ser fremtidsudsigterne ud for virksomhedens produkter og det marked, som det befinder sig på?
- Har den/de potentielle overtager de fornødne kompetencer til at føre virksomheden videre?

Disse er nogle af de spørgsmål, som en virksomhedsejer skal stille sig selv og for så vidt muligt også en potentiel overtager, inden beslutning om generationsskifte foretages.

2.3 Bløde værdier

De bløde værdier er alt det i et generationsskifte, som ligger ud over de økonomiske og juridiske forhold. Disse værdier er mindst lige så vigtige, da et generationsskifte oftest er indbegrebet af følelser. Det er derfor vigtigt, at man i forbindelse med de indledende overvejelser får kommunikeret, klarlagt og forstået de bløde værdier, som måtte forekomme, inden den økonomiske og juridiske planlægning af overdragelsen foretages.

At sælge/overdrage sit livsværk er en stor beslutning, hvorfor det er vigtigt som ejer at forberede og indstille sig mentalt på skiftet flere år i forvejen. Som beskrevet i indledning af opgaven, anbefales det at påbegynde tankerne omkring et generationsskifte allerede ti år inden.

Det kan særligt være en udfordring at udføre et generationsskifte i de tilfælde, hvor processen sker over flere år med en glidende overgang af ejerskifte. For eksempel kan det være af hensyn til oprettelse af kunderelationer eller af finansieringsmæssige årsager, da en trinvis overtagelse af ejerandele mindsker kapitalbehovet. Her kan der i perioder være to "ledere" af virksomheden, hvilket kan være vanskeligt at håndtere for begge parter. Ordningen kan være optimal af økonomiske årsager, men skabe problemer når det kommer til de mere bløde værdier.

Kulturen i virksomheden er også vigtig at belyse. Medarbejderne har været vant til den nuværende ejers ledelsesstil og kan endvidere have opbygget stærke relationer til ejeren. Et ejerskifte vil i højere eller mindre grad oftest medføre en ændring i ledelsesstilen. Der kan her være en risiko for at ejerskiftet vil have en negativ effekt på medarbejderne, såfremt den nye ejer ikke er opmærksom på disse forhold. En nytænkning af virksomhedens grundlæggende værdier fra dag ét vil derfor som udgangspunkt frarådes, og i stedet foretages som en gradvis proces.

Overdragelse til et familiemedlem eller medarbejder, i forhold til en ekstern 3. mand, vil højst

sandsynligt mindske disse risici, da de allerede vil have et mere eller mindre indgående kendskab til virksomheden og dets kultur. Dette er et vigtigt forhold at have med i betragtning som overdrager, såfremt man har fokus på sine medarbejderes fremtidige trivsel i virksomheden, da man ved overdragelse til familie eller medarbejder nemmere vil kunne vurdere, hvordan virksomhedens kultur vil blive fremadrettet.

Det er derfor vigtigt at tage alle forhold og værdier i betragtning, når man planlægger et generationsskifte.

2.4 Metoder til overdragelse

Der er mange måder at foretage et generationsskifte på. Valget af metode træffes mest optimalt med udgangspunkt i både de juridiske og økonomiske omstændigheder samt under hensyntagen til de bløde værdier. Overdragelsen vil oftest være assisteret af en revisor og advokat grundet omfanget af muligheder og regler.

Da en overdragelse af virksomhed mellem to parter som udgangspunkt vil udløse skat, vil overdrageren som udgangspunkt have interesse i at minimere betalingen af skat og eventuelle afgifter ifm. generationsskiftet.

Erhververen vil til gengæld have interesse i at minimere den samlede købesum. Et familiemedlem eller en medarbejder kan ikke nødvendigvis finansiere en overdragelse på egen hånd og har dermed behov for finansiering fra banker eller for at skabe en gradvis overtagelse. For at imødegå disse ønsker kan der bl.a. anvendes A/B-modellen eller overdragelse ved succession.

Ved A/B-modellen opdeles selskabskapitalen i henholdsvis A og B aktier, hvor den gamle ejer tegner sig for A aktierne, mens den overtagende ejer tegner sig for B aktierne. Indehaveren af A aktierne vil have forlods ret til udbytte svarende til handelsværdien af selskabet. Først herefter kan indehaveren af B aktier modtage udbytte. Erhververen finansierer dermed sit køb via de fremtidige pengestrømme i virksomheden.

A/B-modellen vil blive nærmere gennemgået i kapitel 5.

Ved succession indtræder den overtagende part i overdragers skattemæssige sted. Dvs. at anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum overtages af erhververen, som hvis personen altid havde ejet virksomheden. Dette medfører, at der ikke sker beskatning hos overdrager, mens erhververen overtager

den latente skattebyrde. Succession kan kun foretages af en bestemt personkreds, herunder familie og medarbejdere.

Succession vil blive nærmere gennemgået i kapitel 3.

2.5 Delkonklusion

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at et succesfuldt generationsskifte kræver de rigtige overvejelser, herunder både inkludering af de hårde- og bløde værdier.

Endvidere skal ejeren helt indledningsvist forholde sig til virksomhedens egnethed i forhold til et generationsskifte, inden andre overvejelser foretages. Der er derfor under pkt. 2.2 opstillet fem spørgsmål, som en virksomhedsejer burde stille sig mht. virksomhedens muligheder for at videreføres af den næste generation.

Det er vigtigt at vælge en generationsskiftemodel, som imødekommer parternes økonomiske ønsker, herunder blandt andet minimering af skattebetaling for overdrager samt minimering af kapitalbehov for overtager.

Endvidere er det vigtigt at få belyst overdragere ønsker mht. de bløde værdier, herunder behovet for medarbejdernes fremtidige trivsel i virksomheden samt andre følelsesmæssige forhold som kan være relevante, når ejerens livsværk skal overdrages.

Kapitel 3 Succession

I dette kapitel vil de generelle regler for succession beskrives. Da der er afgrænset for generationsskifte til personligt ejet virksomhed, vil successionsreglerne relateret hertil ikke gennemgås nærmere.

3.1 Definition

Jf. den juridiske vejledning² betyder succession, *”at den som erhverver en aktiepost, indtræder i overdragerens skattemæssige stilling ved overdragelse af aktierne”*. Dvs. at den modtagende part overtager aktieposten, som hvis personen havde ejet dem fra samme tidspunkt som den oprindelige ejer. Overtager *”erstatte”* dermed den gamle ejer og overtager dermed også aktiernes anskaffelsessum og dato for anskaffelse.

Personkreds

Succession kan overordnet set anvendes af følgende:

² C.B.2.13.1

- Familie
- Ægtefælle
- Medarbejdere
- Tidligere ejer

Lovhjemmel til succession af familiemedlemmer skal findes i ABL § 34, som svarer til personkredsen defineret i KSL § 33C. Personkredsen er defineret som følgende:

- Børn
- Børnebørn
- Søskende og deres børn samt børnebørn
- Adoptions- og stedbørn
- Samlevende³

Brug af succession til ægtefælle defineres i KSL §26 A, stk. 2 og §26 B.

Ved lov nr. 394 af 6. juni 2002 blev det vedtaget, at der nu også kunne ske overdragelse af aktier/anpartar med succession til medarbejdere. Hjemmel for dette skal findes i ABL §35.

Jf. ABL §35 A kan succession endvidere ske til tidligere ejere.

3.2 Overdragelse til familiemedlem

Som nævnt ovenfor kan aktier og anpartar overdrages med succession i henhold til ABL §34, senest vedtaget ved lov nr. 1413 af 21. december 2005. Ved succession indtræder overtager som sagt i overdrages skattemæssige sted, hvilket har en række konsekvenser for parterne.

3.2.1 Konsekvenser for overdrager

Som udgangspunkt vil der ved afståelse af aktier for fysiske personer skulle svares skat af en eventuel gevinst jf. PSL § 8 A. Dette gør sig dog ikke gældende ved succession, hvor overdragelsen ikke udløser skattebetaling hos overdrager. Overdrager kan ved succession dermed undgå at betale skat og i stedet overføre denne skattebyrde til erhverver.

Det skal dog bemærkes, at succession kun er muligt, såfremt der er tale om en gevinst ved overdragelsen. Ved tab er det ikke muligt at succedere⁴.

³ Såfremt de opfylder betingelserne efter BAL §22, stk. 1 litra d.

⁴ ABL §34 stk. 4

3.2.2 Konsekvenser for erhverver

Ved succession overtager erhverver som sagt aktiernes anskaffelsessum samt dato for anskaffelse, og dermed også den latente skat som måtte foreligge, da den oprindelige anskaffelsessum som regel er lavere end dagsværdien af aktierne. Såfremt erhververen efterfølgende overdrager virksomheden uden succession til uændret dagsværdi, vil der opstå en skattebetaling, da betalingen ikke fandt sted i første omgang. Dette er illustreret nedenfor, hvor der er taget udgangspunkt i et generationsskifte med en oprindelig anskaffelsessum på 10 mio. kr., mens dagsværdien af aktierne er på 50 mio. kr.

Figur 1: Overdragelse med og uden succession		
Med succession	Overdrager	Erhverver
Anskaffelsessum	10.000.000	10.000.000
Avance	-	-
Skattebetaling ved salg	-	-
<i>Efterfølgende salg til eksternt 3. mand for samme dagsværdi</i>		
Avance	-	40.000.000
Skattebetaling ved salg (42 % af avance*)	-	16.800.000
Uden succession		
Anskaffelsessum	10.000.000	50.000.000
Avance	40.000.000	-
Skattebetaling ved salg (42 % af avance*)	16.800.000	-
*PSL §8 A, stk. 2		

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses ovenfor, er skattebetaling den samme i begge tilfælde, så snart overdragelsen sker uden succession. I det øverste eksempel hvor den indledende overdragelse skete med succession, udskydes skattebetalingen til det tidspunkt, hvor overdragelsen sker til en ekstern 3. mand – dvs. uden succession. Succession er dermed ikke et udtryk for omgåelse af skattebetaling, men snarere udtryk for udskydelse af skattebetalingen.

3.2.3 Meddelelse til SKAT

I forbindelse med succession er det også vigtigt at bemærke, at der er pligt om meddelelse til SKAT vedrørende successionen. Dette skal meddelelse i forbindelse med overdragerens indberetning af selvangivelsen⁵. Tidligere medførte manglende indberetning, at overdragelsen blev skattepligtig. Dog er

⁵ Jf. ABL § 34, stk. 4 som henviser til KSL §33 C, stk. 7

der ved styresignal fra SKAT af 8. april 2011 lempet på disse regler, så overdragelsen ikke automatisk bliver skattepligtig, men blot kræver at betingelserne for succession kan dokumenteres⁶.

3.3 Overdragelse til medarbejder

Som nævnt blev det ved lov nr. 394 af 6. juni 2002 muligt for medarbejdere at anvende reglerne for succession. Regeringen fandt det ikke velbegrunder at forskelsbehandle familie- og medarbejderkredsen, da det ikke var givet, at den bedst egnede til at videreføre virksomheden skulle findes i familiekredsen⁷.

Jf. ABL §35 kan en medarbejder erhverve aktier med succession, såfremt den pågældende medarbejder inden for de seneste 5 år har været beskæftiget med et antal timer svarende til en fuldtidsbeskæftigelse i sammenlagt mindst 3 år. Ansættelsen skal selvfølgelig i alle årene være i det selskab, som successionen vedrører. Såfremt der er tale om en koncern, anses ansættelsesperioden også overholdt, såfremt det er sket i et koncernforbundet selskab jf. KGL §4, stk. 2.

Det er ikke et krav, at medarbejderen er ansat på tidspunktet for overdragelsen.

De skattemæssige konsekvenser ved denne type succession er de samme for begge parter som ved succession til et familiemedlem.

Den væsentligste forskel på succession til et familiemedlem i forhold til en medarbejder er beskattning af gaveelementet. Såfremt overdrager vælger at handle virksomheden til under dagsværdien, f.eks. fordi sønnen erhverver virksomheden eller for at gøre det lettere for medarbejderen at overtage, er der tale om en gave. Gaven består i forskellen mellem købsprisen og dagsværdien. Som søn skal der betales en gaveafgift på 15 % jf. BAL § 23 stk. 1, mens der som medarbejder skal svares almindelig indkomstskat af gavebeløbet⁸, da disse ikke er omfattet af BAL § 22. Forskellen er illustreret nedenfor, hvor der i forbindelse med et generationsskifte har været et gaveelement på 1 mio. kr.

⁶ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 90.

⁷ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 109.

⁸ SL §4, litra c

Figur 2: Betaling ved modtagelse af gave		
	Nevø	Medarbejder
Værdi af modtaget gave	1.000.000	1.000.000
Gaveafgift (15 %)*	150.000	-
Betaling af indkomstskat (50 %)**	-	500.000
Forskel		350.000
<i>*Der ses bort fra bundfradrag</i>		
<i>**Skønnet ud fra at der betales topskat</i>		

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses, er der en væsentlig forskel i, hvor meget der skal betales ved modtagelse af gave afhængigt af modtagers forhold til overdrager. Endvidere er der, som nævnt i kapitel 1, mulighed for at nedsætte gaveafgiften yderligere ved generationsskifter, så forskellen forøges. Denne forskel vil blive nærmere belyst i del 3 af afhandlingen.

Forhold vedrørende gaver og værdiansættelse vil blive nærmere uddybet i kapitel 4.

3.4 Generelle betingelser

Ud over ovenstående forhold, som gør sig gældende for succession til hhv. familiemedlemmer og nære medarbejdere, er der en række generelle betingelser for succession af aktier og anparter, som gør sig gældende på tværs af alle grupper.⁹

1. De overtagne aktier skal udgøre mindst 1 % af aktiekapitalen. Tidligere var det et krav, at de overtagne aktier skulle udgøre mindst 15 % af stemmerettighederne, hvilket dog blev ændret ved lov nr. 532 af 17. juni 2008. I praksis anses reglen dog ikke at volde problemer med et generationsskifte grundet det lave procentkrav.
2. Det overtagne selskab må ikke i overvejende grad bestå af udlejning af fast ejendom, kontanter, værdipapirer og lign. Denne regel kaldes også for "pengetanksreglen" og vil blive nærmere uddybet under punkt 3.4.1.
3. Aktier omfattet af ABL §19 kan ikke succederes¹⁰. Dvs. aktier og investeringsbeviser udstedt af et investeringsselskab.

⁹ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 113.

¹⁰ ABL § 34, stk.1, nr. 4

4. Erhververen af aktierne skal være fuldt skattepligtig til Danmark i henhold til KSL § 1¹¹ eller begrænset skattepligtig til Danmark for så vidt angår virksomheden efter KSL § 2.
5. SKAT skal have meddelelse om overdragelsen. Dette er blevet nærmere beskrevet under punkt 3.2.3.

Der er dermed en række generelle betingelser for at kunne succedere, hvor særligt pengetanksreglen kan give problemer i et generationsskifte, såfremt virksomheden har mange "finansielle" aktiver. Derfor vil reglen blive yderligere belyst i nedenstående afsnit.

3.4.1 Pengetanksregel

Et vigtigt krav for at aktier og anparter kan succederes er, at der er tale om en erhvervsvirksomhed jf. ABL § 34, stk. 3, nr. 3. En erhvervsvirksomhed defineres i ABL som en virksomhed, der ikke i overvejende grad består af udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer og lign. Begrebet "overvejende grad", når der er tale om en ikke erhvervmæssig virksomhed, defineres som følgende.¹²

1. Hvis mindst 50 % af selskabets indtægter i gennemsnit de seneste 3 år stammer fra aktivitet vedrørende fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer og lign. Ved opgørelse af forholdet, tages selskabets regnskabsmæssige omsætning og tillægges sammen med øvrige regnskabsmæssige indtægter.
2. Eller hvis handelsværdien af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer og lign. udgør mindst 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver. Det skal også her ses over et 3-årigt gennemsnit.

Såfremt en af ovenstående forhold er gældende, vil der være tale om et pengetanksselskab. Et eksempel på dette kan være en virksomhed, hvis hovedaktivitet er investering i ejendomme som f.eks. M. Goldschmidt Holding A/S. I disse typer virksomheder vil værdien af fast ejendom, likvider, værdipapirer og lign. oftest udgøre mindst 50 % af den samlede aktivmasse. M. Goldschmidt Holding A/S havde f.eks. i årsrapporten for 2016 en samlet værdi af ejendomme, likvider og værdipapirer på ca. 4 mia. kr., mens de samlede aktiver udgjorde 6,4 mia. kr.

¹¹ ABL §34, stk. 3

¹² ABL §34, stk. 6

Et andet oplagt eksempel er holdingselskaber i koncern. Her vil overskydende likviditet fra datterselskabernes som regel udloddes op til holdingselskabet, hvorfra pengene geninvesteres i virksomheden eller placeres i værdipapirer. I tilfælde hvor der succederes i et selskab med dattervirksomheder (ejerandel på mindst 25 %), inddrager man datterselskabernes indtægter og aktiver ved den samlet bedømmelse¹³. Der anlægges dermed en koncernbetragtning, når der succederes i holdingselskaber.

Kapitel 4 Gaver og værdiansættelse

I dette kapitel vil reglerne for gaver og værdiansættelse gennemgås.

Når et generationsskifte sker mellem to interesseforbundne parter, kan det være vanskeligt at fastsætte en objektiv slagspris. Derfor har SKAT udarbejdet en række vejledninger til at fastsætte værdier i sådanne tilfælde, hvilket vil blive gennemgået i dette kapitel.

Endvidere kan der i et generationsskifte være et element af gave, hvilket modtageren enten skal indkomstbeskattes af eller betale som gaveafgift. Reglerne herfor, samt beregning af passivpost ved succession, gennemgås endvidere i dette kapitel.

4.1 Værdiansættelse

Som udgangspunkt skal alle overdragelser ske på armslængdevilkår (markedspris). Dvs. at prisen for en virksomhed teoretisk set burde være den samme, om der sælges til en ekstern 3. mand eller et familiemedlem. Når der handles mellem to uafhængige parter, vil prisen for den pågældende virksomhed som udgangspunkt anses for markedsprisen. Om en overdragelse er sket på armslængdevilkår er dog mere vanskeligt at vurdere, når overdragelsen sker mellem to afhængige parter.

Hvis f.eks. en far gerne vil generationsskifte sin virksomhed til sin søn, vil parterne som udgangspunkt have interesse i en så lav handelspris som mulig. Dette skyldes, at desto lavere salgssum, desto lavere element af gave vil der være i overdragelsen, såfremt sønnen succederer i virksomheden uden at betale faren. Dermed mindskes betaling af gaveafgift ved generationsskiftet.

SKAT er derfor meget opmærksomme på den fastsatte handelspris ved overdragelsen mellem interesseforbundne parter. Et eksempel på dette var en sag¹⁴, hvor anparterne i et selskab, mellem to

¹³ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 79.

¹⁴ SKM 2003.318 HR

interesseforbundne parter, blev overdraget til 610.000 kr. den 5. januar 1994 og derefter videresolgt den 2. juni 1994. til 2.000.000 kr. Her blev det afgjort, at SKAT var berettiget til at korrigere den oprindelige salgssum, da overdragelsen tydeligvis ikke var sket til handelsværdi. SKAT har dermed mulighed for at teste værdiansættelsen af en overdragelse mellem interesseforbundne parter ved at anvende sammenlignelige transaktioner.

Det er dog langt fra alment, at der foreligger sammenlignelige transaktioner, da få overdragelser er ens. Det er oftest kun muligt i tilfælde, hvor erhververen af en generationsskiftet virksomhed umiddelbart efter sælger den videre til en væsentligt højere pris. Derfor har SKAT udarbejdet en række vejledende hjælpemidler, når der er tale om overdragelse mellem to interesseforbundne parter. Det drejer sig om følgende cirkulærer.

- Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 – værdiansættelse af dødsboer og gaveafgiftsberegning.
- TSS-cirkulære 2000-9 – værdiansættelse af aktier
- TSS-cirkulære 2000-10 – beregning af goodwill

1982-cirkulæret

Dette cirkulære er kun gældende for gavekredsen efter BAL §22, dvs. børn, børnebørn, samlevende mv. Cirkulæret gælder dermed ikke for søskende og deres børn samt medarbejdere. Tidligere kunne denne personkreds anvende en fordelagtig formueskattekurs til værdiansættelse af noterede aktier. Formueskattekursen blev ophævet ved et styresignal udsendt den 5. februar 2015¹⁵, hvorfor man nu skal anvende TSS-cirkulærerne. 1982-cirkulæret anvendes derfor primært i dag til handel af fast ejendom, som fastlægger, at der er tale om overdragelsen til handelsværdi, såfremt værdien ligger inden for +/- 15 % af den offentlige ejendomsvurdering. Denne regel ses ofte anvendt, når et forældrepar af en lejlighed efterfølgende skal overdrages til barnet.

TSS-cirkulære 2000-9

Dette cirkulære vedrører værdiansættelse af aktier og anparter mellem interesseforbundne parter. Da 1982-cirkulæret henviser hertil, gælder cirkulæret nu for alle personer, som foretager overdragelse med interesseforbundne parter. Jf. cirkulæret skal overdragelse af noterede aktier og anparter ske til handelsværdi. Er handelsværdien ikke kendt, f.eks. grundet manglende sammenlignelige handler, fastsættes handelsværdien ud fra den regnskabsmæssige egenkapital jf. det senest aflagte årsregnskab

¹⁵ SKM 2015.96 SKAT

tillagt en beregnet goodwill. Denne beregning foretages efter TSS-cirkulære 2000-10. Det skal dog bemærkes, at der ved de regnskabsmæssige poster skal foretages en række korrektioner.

Figur 3: Værdiansættelse ved 2000-cirkulæret	
Regnskabsmæssige poster	Værdiansættelsesmetode
Fast ejendom	Seneste offentlige ejendomsvurdering
Associerede selskaber	Regnskabsmæssige egenkapital tillagt goodwill
Goodwill og andre immaterielle aktiver	Opgøres efter goodwill-cirkulæret
Udskudt skat	Medtages med ovenstående korrektioner. Hvis negativ, medtages til værdi under pari.
Andre forhold	Ved egne aktier, medtages værdien af disse ikke i den indre værdi.

Kilde: <http://skat.dk/skat.aspx?oid=82336>

TSS-cirkulære 2000-10

Som nævnt ovenfor anvendes dette cirkulære til beregning af goodwill. Som udgangspunkt fastsættes goodwill ud fra skønnet handelsværdi af selskabet. Såfremt dette ikke er muligt, anvendes beregningsmodellen i cirkulæret.

Beregningen tager udgangspunkt i de seneste tre aflagte årsrapporter. Såfremt selskabet har eksisteret i mindre end tre år, anvendes modellen med de fornødne tilpasninger. Beregningen består overordnet set af fire forskellige faktorer¹⁶.

1. Korrigeret resultat før skat. Resultatet før skat korrigeres for eventuelle finansielle poster, ekstraordinære poster samt afskrivning på tilkøbt goodwill. De tre regnskabsår vægtes 1, 2 og 3, hvor det seneste regnskabsår vægtes 3 og så fremdeles. Vægtningen ganges med de pågældende resultater og divideres derefter med 6. Vægtningen skyldes, at man vil have de seneste resultater til at have størst betydning for værdien.
2. Udviklingstendens. Såfremt selskabet har haft en konstant regnskabsmæssig udvikling i resultatet, herunder både negativ og positiv, foretages der en korrektion for udviklingstendens. Dvs. at hvis resultatet har været hhv. 100, 90 og 120 for de seneste tre år, er der ikke tale om en konstant udvikling. Beregning af udviklingstendens foretages ved at fratrække det korrigerede resultat for det

¹⁶ Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og VSO – Christian S. Hansen m.fl., 2016, side 483-486

seneste regnskabsår med det tredjesidste regnskabsår. Herefter divideres beløbet med 2 og tillægges/fratrækkes i den beregnede gennemsnitsindtjening.

3. Forrentning af aktiver. Herefter fratrækkes en beregnet forrentning af selskabets aktiver. Forrentningssatsen er på 3 % plus kapitalafkastsatsen¹⁷. Forrentningsgrundlaget er selskabets aktiver fra seneste årsregnskab fratrucket driftsfremmende aktiver (likvide midler, obligationer, tilkøbt goodwill mv.).
4. Kapitalisering af goodwill. Når den gennemsnitslige indtjening er beregnet med korrektion af udviklingstendens og forrentning af aktiver, foretages der afslutningsvist en kapitalisering af goodwill. Kapitaliseringsfaktoren er udtryk for forholdet mellem det forventet årlige afkast samt levetid på goodwill. Forrentningssatsen er på 8 % plus kapitalafkastsatsen. Levetid på goodwill er som udgangspunkt 7 år. Vælges en anden levetid skal dette argumenteres. Formlen for beregning af kapitaliseringsfaktoren er vist nedenfor.

¹⁷ Ved beregningen er anvendt følgende formel, hvor:

n = levetid,

t = tidspunkt (år) og

r = renten.

$$\sum_{t=1}^n \frac{\left(1 - \frac{r-1}{n}\right) + \left(\frac{n-r}{n}\right)}{2} \cdot (1+r)^{-t}$$

I praksis kan der i stedet anvendes tabel fra SKATs hjemmeside¹⁸ som vist nedenfor.

Levetid (år)/rente	9 pct.	10 pct.	11 pct.	12 pct.	13 pct.
1	0,46	0,45	0,45	0,45	0,44
2	0,90	0,89	0,88	0,87	0,86
3	1,31	1,30	1,28	1,26	1,25
4	1,71	1,68	1,65	1,63	1,60
5	2,08	2,04	2,00	1,96	1,93
6	2,43	2,38	2,33	2,28	2,23
7	2,76	2,70	2,63	2,57	2,52

En typisk kapitaliseringsfaktor vil derfor være 2,76 da det svarer til en levetid på 7 år og en kapitalafkastsats på 1 % + 8 %.

¹⁷ 1 % for indkomståret 2017: <http://skat.dk/skat.aspx?oid=2250646>

¹⁸ <http://skat.dk/skat.aspx?oid=1948119>

Når ovenstående forhold er gennemgået, beregnes goodwill, som danner grundlag for den merværdi, der skal overdrages til, når overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter. Der er nedenfor vist et eksempel på, hvordan en beregning af goodwill efter TSS 2000-10 kan se ud.

Figur 4: Beregning af goodwill efter TSS 2000-10			
	2015	2016	2017
Resultat før skat	1.000	2.000	2.500
Finansielle udgifter	120	125	130
Ekstraordinære poster	-	-	-
Resultat af primær drift	1.120	2.125	2.630
Vægtning	1	2	3
Vægtet resultat	1.120	4.250	7.890
Gennemsnitligt resultat (Σ af vægtede resultater / 6)			2.210
Udviklingstendens $((2.630 - 1.120) / 2)$			755
<i>Forrentning af aktiver</i>			
Samlede aktiver for årsregnskabet 2017		40.000	
Likvide midler		- 3.000	
		37.000	
Forrentning 4 % af 37.000			- 1.480
Resultat til kapitalisering			1.485
Beregnet goodwill $(1.485 \times 2,76^*)$			4.099
<i>*Levetid på 7 år med rente på 9 %</i>			

Kilde: Egen tilvirkning

4.2 Gaver

Såfremt en overdragelse af virksomhed sker til under handelsværdien, vil forskellen anses som gave. F.eks. hvis en søn betaler 1 mio. kr. for sin fars virksomhed, hvis værdi er beregnet til 1,5 mio. kr. efter TSS-cirkulærerne. Her vil sønnen have modtaget en gave på 0,5 mio. kr.

4.2.1 Gaver inden for BAL § 22

Såfremt en person efter BAL § 22 modtager en gave, skal der betales gaveafgift af beløbet. BAL § 22 definerer følgende personkreds.

- Børn, stedbørn og børnebørn
- Afdøde barns/stedbarns efterlevende ægtefælle
- Forældre

- Samlevende
- Plejebørn
- Sted- og bedsteforældre

Afgiftens størrelse er som udgangspunkt 15 %, dog skal sted- og bedsteforældre betale 36,25 % i afgift jf. BAL § 23. Det skal her bemærkes, at der først skal betales gaveafgift, når gavebeløbet overstiger det afgiftsfrie grundbeløb på 64.300 kr. for indkomståret 2018¹⁹. Såfremt der er givet gaver over grundbeløbet, skal der foretages en gaveanmeldelse til SKAT senest den 1. maj året efter gaveoverdragelsen jf. BAL § 26.

Det forekommer ofte, at der ved generationsskifte blandt familiemedlemmer foretages overdragelse med succession, hvor den nye ejer modtager en gave i form af en vederlagsfri overdragelse, da f.eks. faren gerne vil give virksomheden videre til sin søn uden krav om betaling til handelsværdi. Derfor er det relevant at belyse reglerne om gaver, når man taler om generationsskifter. Som nævnt i indledningen er der endvidere kommet nye regler på området vedrørende nedsættelse af bo- og gaveafgift ved generationsskifter. Dette vil blive behandlet yderligere i afsnit 4.2.2.

4.2.2 Gaver uden for BAL § 22

Ydes der gave til en person som ikke er defineret under BAL § 22, skal værdien af gaven indkomstbeskattes. Dette kan f.eks. være nære medarbejdere eller søskende og deres børn, som ellers har mulighed for at anvende successions-reglerne. Da beløbet skal indkomstbeskattes, er der dermed heller ingen bundgrænse for gavens størrelse, da det almindelige personfradrag anvendes ved beregning af skatten.

4.2.3 Lov nr. 683 af 08/06/2017²⁰

Som nævnt i kapitel 1 vedtog folketetinget den 2. juni 2017 lov nr. 683 af 08/06/2017 vedrørende nedsættelse af bo- og gaveafgiften. Formålet med loven er at forbedre vilkårene ved generationsskifte af familieejede virksomheder.

Med den nye lov nedsættes bo- og gaveafgiften gradvis fra år 2016 til 2020, hvilket er illustreret nedenfor. Det er endvidere regeringens ambition, at generationsskifte til et nært familiemedlem skal blive afgiftsfrit frem mod 2025.

¹⁹ <http://skat.dk/skat.aspx?oid=2234842>

²⁰ <https://www.pwc.dk/da/artikler/2017/06/nedsaettelse-bo-gaveafgiften-stramning-af-successionsreglerne-vedtaget.html>

Figur 5: Nedsættelse af bo- og gaveafgift

	2016	2017	2018	2019	2020
Bo- og gaveafgift	13%	13%	7%	6%	5%

Kilde: BAL § 23a, stk. 4

For at anvende de lempelige regler omkring nedsættelse af bo- og gaveafgift skal følgende betingelser være opfyldt.

- De nye regler kan kun anvendes af den personkreds, som på nuværende tidspunkt betaler 15 % i bo- og gaveafgift, dvs. personer omfattet af BAL § 22, stk. 1 litra a-e. Det kan dermed ikke anvendes af f.eks. søskende og nære medarbejdere. Der er dog en undtagelse, såfremt gavegiver ikke har noget afkom, hvilket er formuleret således i BAL § 23a, stk. 1: *"Hvis gavegiver ikke har afkom, finder 1. pkt. tilsvarende anvendelse på aktier og virksomheder, som tilfalder gavegivers søskende og disses børn og børnebørn"*. Generationsskiftet kan derfor f.eks. ske til en nevø, såfremt gavegiver ikke selv har nogen børn.
- Jf. BAL §23 A, stk. 1 er anvendelse af den nedsatte bo- og gaveafgift endvidere betinget af, at overdragelsen opfylder betingelserne for succession. Det er ikke et krav, at overdragelsen sker til succession, men blot at kravene herfor kan opfyldes. Dette skyldes, at man vil sikre at nedsættelsen forbeholdes overdragelse af reelle erhvervsvirksomheder. Pengetanksvirksomheder får dermed ikke gavn af de nye regler.
- Endvidere er det en betingelse, at overdrageren har ejet virksomheden i mindst 1 år, og erhververen skal opretholde ejerskab i mindst 3 år. Sælges virksomheden videre inden for 3 år, betales en forholdsmæssig bo- eller gaveafgift svarende til forskellen mellem 15 % og betalingen for den resterende del af den 3-årige ejer periode.
- Overdrageren skal aktivt have deltaget i virksomheden før salget. Aktiv deltagelse defineres i praksis som mindst 50 timer om måneden.

Med den nye lov er det dermed blevet "billigere" at foretage generationsskifte af erhvervsvirksomheder mellem nære familiemedlemmer. Det er dog værd at bemærke, at overdragelse til især nære medarbejdere ikke er blevet mere lempelig, selvom de også er en relevant personkreds i forbindelse med generationsskifter.

4.2 Passivpost og nedslag for latent skat

Såfremt et generationsskifte sker med succession, overtager erhververen, som tidligere nævnt, overdragerens latente skat. For kompensation af dette er der to forskellige muligheder for nedbringelse af betalingsgrundlaget, afhængigt af om overdragelsen erlægges kontant eller ved ydelse af gave.

4.3.1 Beregning af passivpost ved gaveoverdragelse

Såfremt der ydes gave i forbindelse med et generationsskifte med succession, er der mulighed for beregning af passivpost jf. KSL § 33 D. Passivposten kan derefter fradrages i grundlaget for betaling af gaveafgift.

Da erhververen ved overdragelse med succession overtager den tidligere ejers skatteforpligtelse, vurderes det kun rimeligt, at erhververen kompenseres med fradrag i gaveafgiftsgrundlaget. Det er kun muligt at anvende reglerne, såfremt der helt eller delvist ydes gave i forbindelse med overdragelsen. Det er også værd at bemærke, at selvom der kun delvist ydes gave, er det stadig muligt at beregne en passivpost på baggrund af hele den latente skat²¹.

Selve passivposten beregnes på grundlag af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste, som vil være opstået, såfremt aktivet var blevet solgt på tidspunktet for overdragelse. Da der er tale om salg af aktier, anvendes 22 % som beregningsgrundlag jf. KSL § 33 D, stk. 3.

4.3.2 Nedslag i latent skat

Siden 2008²² har det været muligt at få nedslag i den latente skatteforpligtelse, såfremt overdragelsen sker med succession. Passivposten beregnes efter KSL § 33 C.

Dette betyder i praksis, at handelsværdien af selskabet nedsættes med den beregnede udskudte skat. Denne mulighed anvendes primært ved generationsskifter, hvor salgssummen betales kontant, dvs. uden et element af gave. Beregning af passivpost foretages efter KSL § 33 D, stk. 2.

Jf. styresignal fra SKAT²³ er det kun muligt at anvende én af de to muligheder. Dvs. enten få nedslag i salgssummen efter KSL § 33 C eller nedslag i gaveafgiftsgrundlaget efter KSL § 33 D. Der er valgfrihed mellem de to metoder, såfremt man opfylder betingelserne for anvendelse heraf, hvorfor der i praksis anvendes den metode, som giver det største nedslag.

Jf. SKM2012.477LSR er det blevet afgjort, at den udskudte skat skal fastsættes til under kurs pari. I den konkrete sag blev den udskudte skat fastsat til kurs 80. Begrundelsen for dette er, at erhververen af den

²¹ TFS 2001.174 LSR

²² SKM2008.876LSR

²³ SKM 2011.406 SKAT

latente skat, først skal betale skatten ved et efterfølgende salg, hvorfor nutidsværdien af beløbet som udgangspunkt altid vil være under kurs pari.

4.3.3 Eksempel beregning af nedslag/passivpost

Figur 6: Beregningseksempler på passivpost og nedslag i salgssum.			
Eksempel på beregning af nedslag i pris		Eksempel på beregning af passivpost	
Overdragere anskaffelsessum på aktierne	500.000	Overdragere anskaffelsessum på aktierne	500.000
Handelsværdi af selskab ved fri handel	5.000.000	Handelsværdi af selskab ved fri handel	5.000.000
Skattebyrde v. kurs 80*	- 1.512.000	Skattebyrde (N/A da passivpost anvendes)	-
Handelsværdi af selskab ved succession	3.488.000	Handelsværdi af selskab ved succession	5.000.000
Fortjeneste		Fortjeneste	
Handelsværdi af selskab	5.000.000	Handelsværdi af selskab	5.000.000
Anskaffelsessum	500.000	Anskaffelsessum	500.000
Overdragere fortjeneste	4.500.000	Overdragere fortjeneste	4.500.000
Udskudt skat heraf (42 %)**	1.890.000	Udskudt skat heraf	-
Det berigtiges således:		Det berigtiges således:	
Overtagelse af gæld	2.000.000	Overtagelse af gæld	2.000.000
Gave	1.488.000	Gave	3.000.000
	3.488.000		5.000.000
Gaveafgiftsgrundlag:		Gaveafgiftsgrundlag:	
Gave	1.488.000	Gave	3.000.000
Passivpost (N/A, da nedslag anvendes)	-	Passivpost (22 % af fortjeneste)*	- 990.000
	1.488.000		2.010.000
*SKM2012.477LSR Gaveafgift (15 %)	223.200	*KSL § 33 D, stk. 3 Gaveafgift (15 %)	301.500
**SKM2008.876LSR			

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses ovenfor, er der foretaget et beregningseksempel på hhv. nedslag i handelsværdien og passivpost.

I første eksempel afsættes der en udskudt skat på 42 % af overdragere fortjeneste, da det er denne skattebyrde, som erhverver overtager²⁴. Kursværdien kan som nævnt ovenfor ikke afsættes til kurs pari, da nutidsværdien af skatteforpligtelsen alt andet lige vil være lavere end den nominelle værdi, grundet det forhold at skatten formentlig først bliver betalt mange år ude i fremtiden. Skattebyrden er i eksemplet beregnet til kurs 80 svarende til den anvendte kurs i SKM2012.477LSR. Den anvendte kurs vil være en individuel vurdering fra sag til sag.

Herefter fratrækkes 80 % af den beregnede udskudte skat fra handelsværdien, som dermed nedbringer gaveafgiftsgrundlaget og den betalte gaveafgift.

I det andet eksempel fratrækkes der ikke nogen udskudt skat af handelsværdien. I stedet fratrækkes der en passivpost af gaveafgiftsgrundlaget svarende til 22 % af fortjenesten hos overdrager.

²⁴ Aktieavance over grundbeløb på 52.900 kr. for indkomståret 2018, beskattes med 42 % jf. PSL § 8 A, stk. 2

Som man kan se, er der en væsentlig forskel i den betalte gaveafgift, hvilket skyldes at der ved beregning af passivpost kun fratrækkes 22 % af gevinsten, mens der i det første eksempel anvendes 42 %.

Teoretisk set burde de to beregninger give samme udfald, da kursværdien af den udskudte skat i første eksempel burde nedsættes til nutidsværdien af skattebyrden, hvilket alt andet lige skal svare til passivposten. For at de to beregninger skal give det samme udfald, skal den udskudte skat afsættes til ca. kurs 52. I praksis accepterer SKAT dog ofte en højere kursansættelse, hvilket også ses i SKM2012.477LSR, hvorfor det er mere fordelagtigt at anvende modellen vist i første eksempel.

4.3 Delkonklusion

Ved værdiansættelse af overdragelser mellem interesseforbundne parter anvendes 1982-cirkulæret til overdragelse af fast ejendom, mens TSS-cirkulærerne fra 2000 anvendes til overdragelse af aktier og hertil beregning af goodwill. Overordnet set overdrages unoterede aktier ud fra den regnskabsmæssige værdi tillagt beregnet goodwill.

Beregning af goodwill foretages overordnet set ud fra et gennemsnit af de seneste tre års resultater, fratrullet forrentning af aktiverne, hvorefter der ganges med en goodwill-kapitaliseringsfaktor, som for nuværende indkomstår typisk er 2,76.

Ved modtagelse af gaver i forbindelse med et generationsskifte betales der gaveafgift af beløbet, såfremt modtager er omfattet af BAL § 22 (op og ned af stamtræet samt samlevende). Er modtager ikke omfattet af BAL § 22, indkomstbeskattes gavebeløbet.

Hvis overdragelsen sker med succession, er der mulighed for nedslag i salgssummen ved beregning af den skattemæssige avance. Nedslaget skal ses som kompensation for den skattebyrde, som erhverver overtager. Endvidere er der mulighed for beregning af passivpost, hvis successionen sker med element af gave. Her kan den beregnede passivpost anvendes til at nedbringe gaveafgiftsgrundlaget.

Endvidere er der i 2017 vedtaget en ny lov, som gradvist vil nedbringe bo- og gaveafgiften, hvor den i 2020 kun vil være på 5 %. Reglen kan dog kun anvendes af personer omfattet af BAL § 22, stk. 1 litra a-e. Endvidere skal betingelserne for succession være til stede, dvs. at pengetanksvirksomheder mv. ikke kan få gavn af den nye lov.

Kapitel 5 Generation- og omstruktureringsmodeller

Når der skal foretages et generationsskifte af et eller flere selskaber, bliver der indledningsvis ofte foretaget en række omstruktureringer for at optimere de finansierings- skattemæssige aspekter i

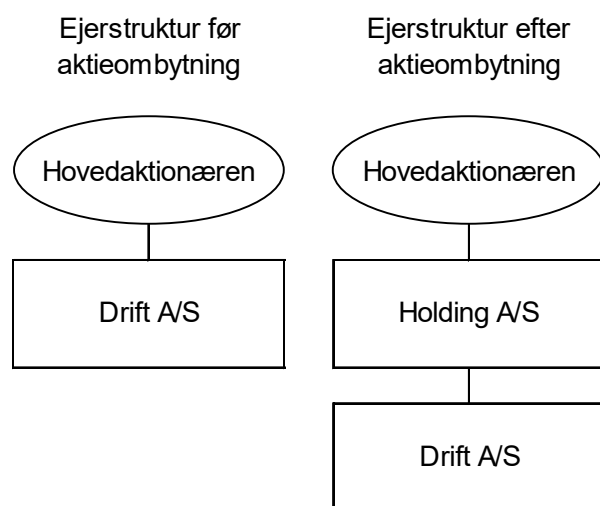
overdragelsen. Endvidere kan overdragelsen ske med succession, som beskrevet i kapitel 3, men der findes også andre muligheder for overdragelse uden, at det udløser en væsentlig afståelsesbeskatning eller kræver stor finansiering.

I dette kapitel vil de, i et generationsskifte, hyppigst anvendte omstrukturingsmodeller blive gennemgået. Det drejer sig om aktieombytning, tilførsel af aktiver samt spaltning. Endvidere vil generationsskiftemodellen, salg udestedende selskab gennemgås, hvor især A/B-modellen vil blive belyst.

5.1 Aktieombytning

En hyppigt anvendt omstrukturingsmodel er aktieombytning. Her udskifter man ejerens direkte ejerskab af driftsselskabet med et indirekte ejerskab via et holdingselskab. Dette er illustreret nedenfor.

Figur 7: Eksempel på aktieombytning

Kilde: Egen tilvirkning

Fordelen ved ejerskab igennem et holdingselskab er, at man skattefrit kan udlodde overskydende likviditet fra driftsselskabet og op i holdingselskabet, hvorfra det eventuelt kan investeres i værdipapirer og lign. eller delvist udloddes videre til aktionæren privat. Den skattefrie udlodning fra drift til holding er bestemt af SEL § 13, stk. 1, nr. 2.

Endvidere kan muligheden for skattefri udlodning anvendes til at "slanke" driftsselskabet i forbindelse med et generationsskifte. Dvs. at hvis der f.eks. ligger en masse værdipapirer og likviditet i driftsselskabet, kan disse udloddes til holding, inden handelsværdien skal opgøres. Dette mindsker

salgssummen og dermed også finansieringsbehovet hos erhverver, uden at det har medført nogen skattemæssige konsekvenser for parterne.

Såfremt overdrageren sælger driftsselskabet med en skattepligtig avance, har ejerskab via holding-modellen også den store fordel, at overdrageren først skal betales skatten fra det øjeblik, at gevinsten udloddes fra holdingselskabet. Overdrageren kan dermed vælge at lade sig beskatte løbende, i stedet for at hele gevinsten kommer til beskatning på overdragelsesdatoen.

En aktieombytning kan både foretages skattefri og skattepligt. Det er oftest den skattefrie ombytning, som bliver anvendt i praksis, da den skattepligtige medfører beskatning, som hvis driftsselskabet var blevet solgt til holdingselskabet. Den skattefrie aktieombytning har en række betingelser og kan gøres med og uden tilladelse fra SKAT. Dette vil blive gennemgået yderligere i efterfølgende afsnit.

5.1.1 Skattefri aktieombytning

Generelle betingelser

Jf. ABL § 36, stk. 1 kan der foretages skattefri aktieombytning for alle danske aktie- og anpartsselskaber og selskaber medlem af EU. Endvidere er det et krav, at der opnås bestemmende indflydelse²⁵ i det nye selskab jf. ABL § 36, stk. 2. Det er også krav, at aktionæren skal være fuldt skattepligtig til Danmark i forbindelse med afståelse af aktierne²⁶.

Fristen for gennemførsel af aktieombytningen er 6 måneder fra første ombytningsdag jf. ABL § 36, stk. 4.

Det er dog muligt at ansøge SKAT om forlængelse heraf.

Såfremt fristen overskrides, og der ikke er bedt om forlængelse, anses aktieombytning for værende skattepligtig.

Ombytning med tilladelse fra SKAT

Såfremt man vælger at foretage en aktieombytning med tilladelse, kræver det som sagt tilladelse fra SKAT. Foruden de generelle betingelser er det et krav, at ombytningen er forretningsmæssigt begrundet, såfremt man vil have SKATs tilladelse. Følgende er ikke en tilstrækkelig forretningsmæssig begrundelse "for at muliggøre et generationsskifte"²⁷. Skatteudskydelse er dermed ikke en forretningsmæssig begrundelse, hvorfor aktieombytning sjældent foretages med tilladelse fra SKAT i forbindelse med et generationsskifte.

²⁵ Over 50 % af stemmerettighederne

²⁶ TFS 1997.704LR

²⁷ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 215.

Såfremt der opnås tilladelse fra SKAT, er tilladelsen gældende i 3 år.

Ombytning uden tilladelse fra SKAT

Ved lov nr. 343 af 18. april 2007 er det nu blevet muligt at gennemføre skattefri aktieombytning uden tilladelse. Reglen er beskrevet i ABL § 36, stk. 6 og 7. Her fremgår det, at der er et objektivt krav om, at aktierne i det erhvervede selskab beholdes i en periode på minimum 3 år. Dvs. at såfremt aktionæren beholder de ombyttede aktier i minimum 3 år, kan der foretages skattefri aktieombytning uden, at det er forretningsmæssigt begrundet. De generelle betingelser skal dog stadig opfyldes. Efter 3 år er det dermed muligt at gennemføre andre omstruktureringer eller salg af driftsselskabet, uden at det har skattemæssige konsekvenser for den oprindelige aktieombytning. Såfremt aktionæren ikke venter 3 år med at foretage sådanne dispositioner, anses ombytning fra skattepligtig.

Det skal endvidere bemærkes, at ved den skattefrie aktieombytning skal værdien af aktierne samt eventuelt tillæg af en kontant udligningssum, svare til handelsværdien af de ombyttede aktier. Dvs. at værdien af holdingselskabets kapitalandele i driftsselskabet skal svare til handelsværdien, som oftest vil være opgjort efter TSS-cirkulærerne fra 2000.

Anmeldelse af skattefri aktieombytning uden tilladelse skal ske i forbindelse med indsendelse af det erhvervende selskabs selvangivelse for det indkomstår, som ombytningen har fundet sted i jf. ABL § 36, stk. 7. Afstås aktierne inden for 3 år, skal det meddeles skattemyndighederne senest 1 måned efter afståelsen.

5.2 Tilførsel af aktiver

Ved tilførsel af aktiver forstås, at et selskab overdrager samtlige eller dele af sine aktiver og passiver til et nystiftet eller eksisterende selskab jf. FSL § 15 C. Man fjerner dermed indholdet i det overdragende selskab, som er dets aktiver og passiver, mens "skallen" (selskabet som selvstændig juridisk enhed) forbliver. Selskabet bliver dermed ikke opløst, selvom det overdrager samtlige af sine nettoaktiver, hvilket er til forskel fra f.eks. en ophørsspaltning.

Som betaling for overdragelsen modtager det overdragende selskab aktier i det modtagende selskab.

I selskabsretligt henseende anses tilførsel af aktiver som et apportindskud, hvis det sker til et nystiftet selskab jf. SL § 35 eller som en kapitalforhøjelse, såfremt tilførslen sker til et eksisterende selskab jf. SL § 160. Skatteretligt minder reglerne meget om dem for aktieombytning, da der også her kan ske tilførsel med og uden tilladelse fra SKAT samt skattefrit og skattepligtigt.

Såfremt tilførslen foretages skattepligtigt, vil overdragelsen medføre en afståelsesbeskatning, ligesom ved aktieombytning.

Skattefri tilførsel af aktiver

De generelle betingelser for skattefri tilførsel af aktiver minder meget om betingelserne for aktieombytning, hvorfor der henvises hertil. Tilføres kun en delmængde af selskabets nettoaktiver, kaldes delmængden for en "gren" af selskabets aktiviteter. Såfremt der kun tilføres en gren af virksomhedens nettoaktiver, skal disse kunne betegnes som en selvstændig virksomhed²⁸, dvs. fungere som en selvstændig enhed og fungere ved hjælp af egne midler.

Såfremt man vil foretage en skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse, skal dispositionen være forretningsmæssigt begrundet med samme betingelser som ved skattefri aktieombytning. Dvs. at foretage tilførsel af aktiver for at muliggøre et generationsskifte, ikke vil kunne opfylde betingelserne.

Foretages den skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse, gælder ejertidskravet på 3 år, for at transaktionen kan gøres skattefrit (ved succession) jf. FSL § 15 C, stk. 1, 4. pkt. Afstås aktierne inden for 3 år, vil det medføre, at transaktionen bliver skattepligtig.

Reglerne er dermed overordnet set de samme som ved skattefri aktieombytning. Reglerne for tilførsel af aktiver skal dog findes i fusionsskatteloven, mens de for aktieombytning defineres i aktieavancebeskatningsloven.

Sammenligning med aktieombytning

Som nævnt minder reglerne for aktieombytning meget om reglerne for tilførsel af aktiver. Man kan i princippet indskyde samtlige aktiver og passiver fra et driftsselskab ned i et nystiftet selskab, hvorpå man vil opnå samme ejerstruktur som ved en aktieombytning, vist i figur 7. Der er dog en række fordele og ulemper ved hver af de to modeller.

Ved aktieombytning er det som nævnt aktierne, der indskydes i et nyt overliggende holdingselskab. Aktiverne og passiverne i driftsselskabet er dermed upåvirket af transaktionen. Når tilførsel af aktiver anvendes, overdrages selve indholdet af driftsselskabet, herunder aktiver, passiver, medarbejdere mv., til et nyt selskab, hvilket kan skabe en række juridiske udfordringer med ændring af kontrakter, sikkerhedsstillelser mv. Dette undgår man ved en aktieombytning. Til gengæld har tilførsel af aktiver den fordel, at man kan vælge kun at indskyde en gren af virksomheden i det nye selskab.

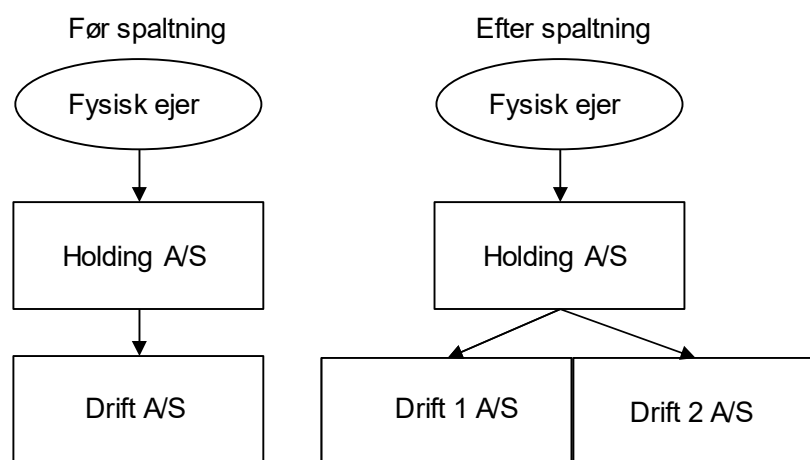
²⁸ FSL § 15 C, stk. 2

Valget mellem de to modeller afhænger derfor af, om man har et ønske om at etablere en ren holdingstruktur eller ønsker en delvis udskillelse af aktiviteter til et nyt selskab.

5.3 Spaltning

Ved spaltning forstås at man splitter et selskab op i to eller flere selskaber. Formålet med dette kan f.eks. være at opdele et selskab, som indeholder mange forskellige aktiviteter til flere særskilte selskaber, så aktiviteterne udskilles til selvstændige juridiske enheder. På den måde nedbringer man også risikoen for hæftelser, således at hvis den ene aktivitet går konkurs, påvirker det ikke de andre aktiviteter givet den begrænsede hæftelse som foreligger aktionærerne i kapitalselskaber²⁹. Et eksempel på en spaltning er illustreret nedenfor.

Figur 8: Eksempel på spaltning

Kilde: Egen tilvirkning

Spaltning kan også anvendes til at "slanke" en balance ifm. et generationsskifte, således at man f.eks. spalter en ejendom ud af et driftsselskab for nedbringe balancesummen og dermed likviditetsbehovet hos erhverver.

Såfremt der foretages en spaltning, hvor det eksisterende selskab ophører, mens to eller flere selskaber stiftes, kaldes det for en "ophørsspaltning". Hvis der kun spaltes en gren af det eksisterende selskab over i et nyt selskab, kaldes det for "grenspaltning". Som ved de andre omstrukturingsmodeller kan en spaltning både foretages skattepligtig og skattefri.

²⁹ Selskabslovens § 1, stk. 2

5.3.1 Skattepligtig spaltning

Grenspaltning

Ved skattepligtig grenspaltning afstår det eksisterende selskab en gren af sine nettoaktiver, hvorefter der sker en afståelsesbeskatning. Nettoaktiverne skal overdrages til handelsværdien, der som udgangspunkt opgøres efter TSS-cirkulærerne, da der er tale om en transaktion mellem interesseforbundne parter. I bytte for de spaltede nettoaktiver modtager aktionæren i det indskydende selskab vederlagsaktier svarende til handelsværdien. Såfremt aktionæren er en fysisk person, beskattes aktionæren af avancen³⁰ som aktieindkomst jf. PSL § 4A, stk. 1, nr. 4. Såfremt aktionæren er en juridisk person (selskab), og der er tale om datterselskabsaktier³¹, er avancen skattefri jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2. og ABL § 8.

Ophørsspaltning

Ved skattepligtig ophørsspaltning indskyder det eksisterende selskab samtlige af sine nettoaktiver i to eller flere nystiftet selskaber og ophører derefter med at eksistere. Aktionæren af det ophørende selskab modtager vederlagsaktier i de nystiftede selskaber svarende til handelsværdien af nettoaktiverne. Beskatningsreglerne er de samme som ved grenspaltning.

En skattepligtig ophørs- eller grenspaltning kan anvendes i de tilfælde, hvor der ikke udløses store latente skatter i forbindelse med transaktionen, f.eks. hvis den skattepligtige avance er nul eller forholdsvis lav.

Det kan også anvendes i de situationer, hvor aktionæren er en juridisk person og opfylder reglerne efter ABL § 4 A, stk. 1 om datterselskabsaktier. Her vil transaktionen, uagtet avancens størrelse, ikke udløse beskatning, hvorfor en skattepligtig spaltning ikke vil have nogen skattemæssige konsekvenser.

5.3.2 Skattefri spaltning

Ligesom ved de før omtalte omstrukturingsmodeller er skattefri spaltning også baseret på succession, hvilket for spaltninger sker i henhold til FSL § 15 A. Skattefri spaltning kan ske med eller uden tilladelse³² i lighed med de andre modeller. Følgende objektive betingelser skal være opfyldt, for at der kan foretages skattefri spaltning med eller uden tilladelse.

³⁰ ABL § 12

³¹ Ejerandel på minimum 10 % jf. ABL § 4 A, stk. 1

³² FSL § 15 A, stk. 1, 2. pkt. og 4. pkt.

- Vederlag for de indskudte nettoaktiver skal være i aktier i det modtagende selskab samt eventuel kontant udligningssum jf. FSL § 15 A, stk. 2.
- Ved grenspaltning er det et krav, at nettoaktiverne udgør en gren af virksomheden og kan fungere selvstændigt og ved hjælp af egne midler jf. FSL § 15 A, stk. 3. Det er her værd at bemærke, at der ved ophørsspaltning ikke gælder disse krav, hvorfor der er valgfrihed om fordelingen af aktiver og passiver til de nystiftede selskaber³³.
- Selskaber omfattet af spaltningen skal i henhold til FSL § 15 A, stk. 1, 1. pkt. være omfattet af begrebet "selskab" i en medlemsstat i direktiv 2009/133/EF, hvilket også er gældende for aktieombytning og tilførsel af aktiver.

Med tilladelse

Ved skattefri spaltning med tilladelse skal hovedformålet være forretningsmæssigt begrundet. Som ved de andre omstruktureringsmodeller er skatteudskydelse i forbindelse med et generationsskifte ikke et godkendt hovedformål³⁴.

Uden tilladelse

Der gælder overordnet set tre regler for at kunne gennemføre en skattefri spaltning uden tilladelse. Den første regel er ejertidskravet på 3 år jf. FSL § 15 A, stk. 5. pkt., hvor de ny erhvervede aktier ikke må afstås inden for 3 år fra vedtagelsen af spaltningen.

Den anden regel defineres som følgende "4. pkt. finder ikke anvendelse, hvis det indskydende selskab har mere end én selskabsdeltager og en eller flere af disse har været selskabsdeltagere i mindre end 3 år uden at have rådet over flertallet af stemmerne og samtidig er eller ved spaltningen bliver selskabsdeltagere i det modtagende selskab, hvor de tilsammen råder over flertallet af stemmerne".

Dette er f.eks. relevant i tilfældet, hvor en ny aktionær tegner en kapitalforhøjelse og får under 50 % af stemmerne, hvorefter selskabet spaltes og kun den nye aktionær tildeles aktierne. I dette tilfælde vil aktionærerne i det indskydende selskab have overdraget nettoaktiverne uden beskatning.

Denne værnsregel er indsat for, at spaltninger ikke anvendes som alternativ til skattepligtigt salg af en aktivitet³⁵.

Det skal dog her bemærkes, at reglen ikke rammer i de situationer, hvor der er gennemført overdragelse

³³ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 341.

³⁴ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 349-350

³⁵ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 367

med succession efter ABL § 34, da erhverver som nævnt i kapitel 3 indtræder i overdragers ejertid. Dette er endvidere stadfæstet jf. SKM2007.921SR og SKM2007.791SR.

Den tredje og yderst væsentlige betingelse er forholdet mellem aktiver og passiver. Jf. FSL § 15 A, stk. 2, 3. pkt., skal forholdet mellem aktiver og passiver, som overføres til det modtagende selskab, svare til forholdet mellem aktiver og passiver i det indskydende selskab.

Dette gør det yderst vanskeligt at gennemføre en grenspaltning, da det både skal opfylde ovenstående ratio-krav samt kravet om, at samtlige aktiver og passiver relateret til grenen skal overføres jf. FSL § 15 A, stk. 3. Der skal dermed foretages en grenspaltning, hvor samtlige aktiver og passiver relateret til grenen skal overdrages, samtidigt med at forholdet mellem aktiverne og passiverne er lig med forholdet i det indskydende selskab. Dette kan umiddelbart virke som en nærmest umulig betingelse at opfylde.

Der er dog i forarbejderne angivet, at hvis forholdet ikke passer, kan det afhjælpes ved, at der i forbindelse med transaktionen overføres ikke-grenrelaterede likvider svarende til den manglende sammenlignelighed³⁶.

5.4 Salg til udstedende selskab

En ofte anvendt model i forbindelse med generationsskifte er den situation, hvor en aktionær sælger sin aktiepost tilbage til det selskab, som har udstedt aktierne. Dvs. at man lader selskabet finansiere overdragelsen. Fordelen ved dette er, at finansieringen sker med lavt beskattede midler (selskabsskat pt. på 22 %) samt, at det mindsker den nye ejers finansieringsbehov. Det er af naturlige årsager et krav, at der minimum er to ejere på tidspunktet for tilbagesalg.

Et tilbagesalg af aktier kan gennemføres på to forskellige måder.

Enten ved at der foretages en kapitalnedsættelse efter selskabslovens § 188, stk. 1, nr. 2. Nedsættelsen skal beslattes på en generalforsamling, og endvidere skal vedtægterne ændres med den nye aktiekapital. Endvidere har selskabets kreditorer 4 uger til at anmelde eventuelle krav mod selskabet³⁷. Først efter disse 4 uger kan kapitalnedsættelsen gennemføres.

En anden måde, et tilbagesalg kan gennemføres, er ved at selskabet opkøber egne aktier jf. selskabslovens § 196, jf. § 200, stk. 1, nr. 1. Dvs. at selskabet efter tilbagesalget har en ejerandel i sig selv.

³⁶ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 369

³⁷ Selskabslovens § 192

Man kan ved modellen ikke anvende successionsreglerne³⁸, hvorfor tilbagesalget som udgangspunkt vil medføre beskatning hos den sælgende aktionær. Jf. LL § 16 B beskattes afståelsessummen som udbytte. Det kan derfor være fordelagtigt, at der er etableret en holdingstruktur inden tilbagesalget, da udbytte som sagt mellem selskaber med en ejerandel på minimum 10 % er skattefrit jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2. og ABL § 8. Hvis man overvejer at anvende denne model, kan det derfor anbefales, at der foretages en skattefri aktieombytning i god tid, inden overdragelsen skal finde sted.

Ved kapitalnedsættelse skal man endvidere være opmærksom på mindstekravene til beløbsstørrelsen for aktie- og anpartskapitalen i selskaber, som er 500.000 kr. og 50.000 kr. for hhv. aktie- og anpartsselskaber³⁹. Selskabskapitalen må efter en kapitalnedsættelse derfor ikke komme ned under minimumsgrænsen.

Der er ved generationsskifter udviklet en model kaldet "A/B-modellen", som tager udgangspunkt i tilbagesalg af aktier samt en kombination af de øvrige omstrukturingsmodeller. Denne model anvendes ofte i et generationsskifte til både familie, medarbejdere og eksterne personer, hvorfor den vil blive yderligere belyst nedenfor.

5.4.1 A/B-modellen

Ved A/B-modellen forstås at der etableres to aktieklasser i det pågældende selskab, oftest kaldet A og B aktier. Den ene aktieklasse tildeles forlods udbyttet, hvilket medfører at den nye indtrædende aktionær, kan erhverve ejerandele med favørkurs. Omfanget af den nuværende aktionærs udbytteret skal svare til det favørbeløb, som den nye aktionær indtræder til.

Såfremt man ønsker at opdele selskabskapitalen i to klasser, kræves der en vedtægtsændring. Vedtægtsændringer, som medfører en ændret udbytteudlodning, indebærer normalt en så væsentlig indholdsmæssig ændring af forholdene, at det som udgangspunkt i skattemæssigt henseende sidestilles med afståelse af de oprindelige aktier⁴⁰. Nuværende praksis er dog, at en vedtægtsændring ikke udløser afståelsesbeskatning, såfremt der kun er én aktionær i selskabet ved tidspunktet for ændringen, da det af naturlige årsager ikke ændrer på de økonomiske forhold eller formueforskydningen for aktionæren. Denne tolkning er senest blevet bekræftet i 2015⁴¹, hvor skatterådet slog fast, at en vedtægtsændringen ikke medfører afståelsesbeskatning, selvom der efterfølgende skete salg eller nytegning af B-aktier til en pris, der var lavere end handelsværdien.

³⁸ Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag, Birgitte Olesen, 5. udgave 2017, side 188

³⁹ Selskabslovens § 4, stk. 2

⁴⁰ Den juridiske vejledning 2018-1 C.B.2.1.4.8

⁴¹ SKM2015.274SR

Ved anvendelse af A/B-modellen er det derfor vigtigt, at aktieklasserne ændres *inden*, at den nye aktionær tiltræder i selskabet. Den nye aktionær kan enten tiltræde via en kapitalforhøjelse i selskabet, hvor der tegnes aktier uden udbyttet, eller alternativt kan den "gamle" aktionær overdrage en andel af de eksisterende aktier.

Fordelen ved kapitalforhøjelse er, at det ikke udløser beskatning hos overdrageren, da der ikke er sket nogen afståelse.

Fordelen ved overdragelse er, at det kræver mindre kapitalbinding i selskabet, men det udløser som udgangspunkt en beskatning, da der er sket afståelse af aktier. Dette kan dog gennemføres skattefrit, såfremt der er etableret en holdingstruktur inden jf. beskrivelse under pkt. 5.4. Har den udtrædende aktionær ejerskab via et holdingselskab, vurderes det mest optimalt at anvende modellen for overdragelse af aktier. Man skal dog her være opmærksom på ejertidskravet på 3 år, beskrevet under pkt. 5.1.1, såfremt holdingstrukturen først er opstået i forbindelse med generationsskiftet.

Når den erhvervende part af generationsskiftet indtræder som medejer, skal tegningskursen af aktierne som udgangspunkt ske til markedskursen. Mellem interesseforbundne parter vil markedskursen for den enkelte aktie i praksis være selskabets indre værdi opgjort efter TSS 2000-9, tillagt goodwill opgjort efter TSS 2000-10, divideret med antallet af aktier. Dog kan tegningskursen nedbringes svarende til værdien af forlods udbyttet, som overdrager modtager i forbindelse med overdragelsen, hvilket er den store fordel ved anvendelse af A/B-modellen. Jf. selskabslovens § 31, stk. 1 skal tegningskursen dog som minimum være sket til kurs pari.

Værdien af forlods udbyttet beregnes ud fra følgende formel, som er fastsat i SKM2004.416LR.

$$\frac{\text{Erhververs ejerandel} * (\text{selskabets værdi} + \text{tegningsbeløb}) - \text{tegningsbeløb}}{\text{Erhververs ejerandel}}$$

Beregning af forlods udbyttet kan blive godkendt hos SKAT ved at ansøge om bindende svar, hvilket kan være relevant, da en efterfølgende ændring i udbyttet kan medføre, at transaktionen bliver skattepligtig.

Formlen medvirker, at værdien af forlods udbyttet er afhængig af den kurs, som den indtrædende ejer betaler ved modtagelse af aktierne. Således sker der heller ingen formueforskydning mellem parterne. Der er nedenfor vist et eksempel på beregning af forlods udbyttet. Beløbene er taget med udgangspunkt i SKM2011.79SR.

Figur 9: Beregning af forlods udbytte	
Scenarie 1	
Oprindelig anpartskapital	200.000
Selskabets værdi	2.206.000
Indtrædende ejers andel	49%
Tegninskurs	100
Tegningsbeløb	192.157
Forlods udbytteret 49 % af	
$(2.206.000 + 192.157) - 192.157 =$	982.940
$982.940 / 0,49 =$	2.006.000
Forlods udbytteret	2.006.000

Kilde: SKM2011.79SR

Som det ses, beregnes der en forlods udbytteret på t.kr. 2.006 på baggrund af, at selskabet har en værdi på t.kr. 2.206, og at der tegnes aktier for 49 % til kurs pari. Forskellen mellem værdien af udbytteretten og selskabets værdi svarer til tegningsbeløbet samt ejerandel.

Efter beregning af værdien af forlods udbytteretten skal der også tillægges en rente- og risikofaktor, som endvidere indgår i det samlede betalingsbeløb til den eksisterende ejer. Lovhjemmel for dette er retspraksis, som bl.a. ses i SKM2010.2SR og SKM2011.79SR.

Da udbetaling af udbytte til den oprindelige aktionær sker over en længere årrække, skal der beregnes en rente, da man kan sidestille forlods udbytteretten som en lån. Der skal anvendes en "efter skat rente", da der ikke er fradrag for udgifter til forrentning af egenkapitalen⁴². Renten skal fastsættes ud fra markedsrenten. Hvis selskabet har et banklån eller kassekredit, kan denne rente som udgangspunkt anvendes⁴³.

Risikofaktoren er udtryk for den risiko, der er forbundet med, at tilbagebetalingen er bundet op på selskabets fremtidige overskud. Størrelsen på risikofaktoren er dermed afhængig af typen af virksomhed, hvor en virksomhed med svingende resultater alt andet lige vil have en større risiko tilknyttet end en stabilt indtjenende virksomhed. Vurderes der ingen risiko at være mht. udbetaling af udbyttet inden for åremålsbegrænsningen, kan der ses bort fra risikotillægget, hvilket Skatterådet godkendte ved SKM2011.79SR.

⁴² TFS2008.1245SR

⁴³ SKM2008.697.SR – selskabet havde en finansieringsrente på 5 %, hvorfor en rente på 3,75 % blev anvendt

Størrelsen på den indtrædende aktionærs ejerandel burde i første omgang maksmalt udgøre 90 %, således at den eksisterende ejers forlods udbytte kan udloddes skattefrit til holdingselskabet, jf. reglerne om datterselskabsaktier ved ejerandel på minimum 10 %. En høj ejerandel til den indtrædende aktionær har den fordel, at finansieringsbehovet for at efterfølgende overtage den resterende del, f.eks. de sidste 10 %, mindskes.

Der skal som udgangspunkt også fastsættes en løbetiden for forlods udbytteretten. Der er i praksis ikke fastsat nogle klare regler om dette, men der er ved flere sager⁴⁴ anvendt 7 år svarende til den som udgangspunkt skattemæssige levetid på goodwill. En åremålsbegrænsning på 7 år må derfor som udgangspunkt antages ikke at blive udfordret hos SKAT. Når forlods udbytteretten er udløbet, ophører aktieklassernes særlige rettigheder, hvorefter de vil have de samme rettigheder. På baggrund af dette kan aktieklasserne ophæves ved vedtægtsændring, uden at det skattemæssigt anses for afståelse, da der ikke er sket nogen formueforskydning eller ændring i økonomiske rettigheder. Dette blev endvidere bekræftet af skatterådet i SKM2010.2SR og SKM2011.79SR.

5.4.1.1 Beskatning

Udbytte

Fysiske personer og dødsboer beskattes af udbytte som aktieindkomst jf. PSL 4 A. Selskaber med en ejerandel på minimum 10 % kan modtage udbytte skattefrit jf. ABL § 4 A vedrørende datterselskabsaktier jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2. Som nævnt kan det derfor anbefales at anvende en holdingstruktur ved anvendelse af A/B-modellen.

Afståelse

Da der ikke kan ske succession ved A/B-modellen, beskattes afståelse af aktier efter § ABL 30 i henhold til § 12, for fysiske personer og dødsboer. For selskaber gælder samme regler som ved udbytte.

Salg til udstedende selskab

Ved salg til udstedende selskab, eller kapitalnedsættelse, beskattes afståelsessummen som udbytte jf. LL § 16 A, stk. 1 og 16 B, stk. 1. Dog er der en undtagelse, hvis ejeren er et selskab med en ejerandel på minimum 10 %.

Der kan dog gives dispensation for transaktionen⁴⁵, hvorefter afståelsen beskattes som avance, dvs. at anskaffelsessummen kan fratrækkes afståelsessummen, jf. ABL § 2, stk. 2 og 3, nr. 5. Dispensationen kan

⁴⁴ SKM2010.2SR og SKM2011.79SR

⁴⁵ LL § 16 A, stk. 3 litra b og 16 B, stk. 2, nr. 6

gives, hvis transaktionen er begrundet i erhvervsmæssige forhold, hvorved transaktionen ikke har til formål at fungere som alternativ til almindelig udlodning af udbytte.

5.5 Delkonklusion

Ved generationsskifte findes der en række forskellige omstrukturingsmuligheder, som kan gøre, at overdragelsen sker uden, at det udløser en væsentlig afståelsesbeskatning eller kræver stor finansiering.

Ved aktieombytning i forbindelse med et generationsskifte forstås at en hovedaktionær ombytter sine aktier i driftsselskabet til aktier i et mellemliggende holdingselskab. Ombytningen kan ske skattefrit uden tilladelse fra SKAT, såfremt hovedaktionæren ikke afstår sine aktier inden for 3 år efter ombytningen. Etablering af holdingstruktur har den fordel, at holdingselskabets aktier i driftsselskabet anses for datterselskabsaktier efter ABL § 4 A, hvormed udbytter og aktieavancer er skattefrie jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2 og ABL § 8. Beskatningen af overdragelsen udløses dermed først, når aktionæren udlodder fra holdingselskabet til ham selv privat. På den måde kan der ved overdragelse ske udskydelse af beskatning uden anvendelse af successionsreglerne.

En anden omstrukturingsmulighed er tilførsel af aktiver. Her forstås at et selskab overdrager samtlige eller dele af sine aktiver og passiver til et nystiftet eller eksisterende selskab. Selskabet bliver ikke opløst, selvom det overdrager samtlige af sine nettoaktiver.

Denne metode kan i et generationsskifte f.eks. anvendes til at tilføre et selskabs nettoaktiver ned i et nyt driftsselskab, hvorefter det oprindelige selskab kommer til at fungere som holdingselskab.

Transaktionen kan gennemføres skattefrit uden tilladelse med de samme ejertidskrav som ved skattefri aktieombytning uden tilladelse.

En tredje omstrukturingsmulighed er spaltning. Ved ophørsspaltning forstås at man opløser et selskab og splitter det op i to eller flere selskaber. Hvis der kun spaltes en gren af det eksisterende selskab over i et nyt selskab, kaldes det for "grenspaltning".

Spaltning kan anvendes til at "slanke" en balance ifm. et generationsskifte, således at man f.eks. spalter en ejendom ud af et driftsselskab for nedbringe balancesummen og dermed likviditetsbehovet hos erhverver. Foretages en grenspaltning skal man dog være opmærksom på, at grenen af virksomheden skal kunne betegnes som en selvstændig virksomhed, dvs. fungere som en selvstændig enhed og fungere ved hjælp af egne midler.

Spaltning kan endvidere foretages skattefrit og uden tilladelse. Ud over de nævnte regler under aktieombytning og tilførsel af aktiver, gælder der ved skattefri spaltning uden tilladelse endvidere, at

forholdet mellem aktiver og passiver, som overføres til det modtagende selskab, skal svare til forholdet mellem aktiver og passiver i det indskydende selskab. Da dette er en vanskelig proces, kan der med fordel være etableret en holdingsstruktur inden, således at spaltningen foretages skattepligtigt, hvorved man undgår reglerne for skattefri spaltning uden tilladelse. Og da det spaltende selskab ejes af et holdingselskab, udløser transaktionen ikke nogen skat jf. reglerne om datterselskabsaktier.

En model til generationsskifte, uden anvendelse af successionsreglerne, er salg til udestedende selskab. Her sælger den "gamle" aktionær sin aktiepost tilbage til det selskab, som har udstedt aktierne. Dvs. at man lader selskabet finansiere overdragelsen, hvorved det kan ske til lavt beskattede midler, og hvorved den indtrædende ejer i høj grad kan mindske sin egenfinansiering af overdragelsen.

Ud fra salg til udestedende selskab, er der i praksis udarbejdet en metode kaldet A/B-modellen. Ved denne model er det muligt for den indtrædende ejer at erhverve ejerandele i selskabet til favørkurs, f.eks. til kurs pari. Værdien af forskellen mellem den tegnede kurs og markedskursen skal tildeles den oprindelige ejer i form af forlods udbyttet. Dermed modtager den oprindelige ejer betaling for sine ejerandele i form af fremtidig overskud i selskabet, hvorved den indtrædende ejer slipper for at skulle finansiere overdragelsen privat. Endvidere udløses der ingen afståelsesbeskatning, da modtager af de fremtidige udbytter er den oprindelige ejers holdingselskab, jf. reglerne om datterselskabsaktier.

Der findes dermed flere forskelle muligheder for at foretage et generationsskifte. Disse muligheder vil forsøges belyst vha. en konkret virksomhedscase i de efterfølgende kapitler, hvor de mest anvendte modeller tages i brug.

Kapitel 6 Præsentation af virksomheden

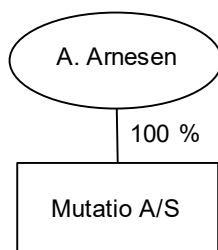
Som nævnt i kapitel 1 ejes Mutatio A/S af A. Arnesen. Selskabets hovedaktivitet er køb og salg af modetøj, hvilket sker via selskabets butikker rundt omkring i Danmark.

Indkøb af tøj sker ved, at A. Arnesen rejser rundt i verden og køber det nyeste modetøj, hvor han med sine mange år i branchen har skabt sig mange kontakter og adgang til vigtige indkøbskanaler. Dette er med til, at han som regel får valgt de rette kollektioner og til en fornuftig indkøbspris.

Mutatio A/S har i alt 10 butikker rundt omkring i Danmark, hvoraf det selv ejer lokalerne i den ene af de tre butikker i København, som også var den første butik til at blive åbnet. Det er også herfra, at den centrale administration sidder. Hver butik har en butiksansvarlig, som sørger for den daglige styring i den enkelte butik samt optælling af kassen mv. Rudolf har det overordnede operationelle ansvar for de 10

butikker, som han jævnligt besøger og følger op på deres månedlige økonomi. Den legale struktur for Mutatio A/S er illustreret nedenfor.

Figur 10: Legal struktur

Kilde: Egen tilvirkning

A. Arnesen træffer de overordnede strategiske beslutninger og har ansvaret for valg af indkøbssortiment. Han stiftede selskabet i 1994 som 39-årig med sin første butik i København, hvorefter der løbende er sket ekspansion grundet selskabets succes. A. Arnesen er nu 63 år og går derfor med tanker om pension samt generationsskifte inden for en årrække. Han er ugift og har ingen børn, hvorfor hans overvejelser omkring valg af stedfortræder går på, om det skal ske inden eller uden for familiekredsen.

Uden for familiekredsen er det oplagte valg, Rudolf. Han har allerede det operationelle ansvar i virksomheden og er vellidt i organisationen.

Inden for familiekredsen har A. Arnesen en nevø, som han har kendt hele livet og har et godt forhold til. Nevøen har ingen praktisk erfaring, men har for nyligt fået en kandidatgrad i virksomhedsledelse fra Handelshøjskolen i København. Den teoretisk ballast er derfor på plads, og det er A. Arnesens vurdering, at nevøen med tiden og den rette oplæring muligvis kan blive en værdig stedfortræder. Begge kandidater har givet udtryk for, at de gerne vil overtage virksomheden.

Mutatio A/S har i dag 20 fuldtidsansatte med en omsætning i 2016 og 2017 på ca. 44 mio. kr. samt en balancesum på 19 mio. kr. ultimo 2017. Årsrapporten aflægges derfor efter reglerne for regnskabsklasse B⁴⁶.

⁴⁶ ÅRL § 7, stk. 2, nr. 1

6.1 Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen for Mutatio A/S for årene 2016 og 2017 er vist nedenfor.

Tabel 1: Resultatopgørelse for Mutatio A/S 1. januar - 31. december		
	2017	2016
	DKK	DKK
Omsætning	44.610.740	43.269.224
Vareforbrug	- 22.555.118	- 22.474.836
Andre eksterne omkostninger	- 8.803.432	- 7.816.614
Bruttofortjeneste	13.252.190	12.977.774
Personaleomkostninger	- 8.442.246	- 8.258.556
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	- 540.488	- 652.682
Resultat før renter	4.269.456	4.066.536
Finansielle indtægter	246.660	183.930
Finansielle omkostninger	- 210.280	- 230.500
Resultat før skat	4.305.836	4.019.966
Skat af årets resultat	- 947.284	- 884.393
Årets resultat	3.358.552	3.135.573

Som det ses ovenfor, har Mutatio A/S genereret et overskud på 3,4 mio. kr. og 3,1 mio. kr. for hhv. 2017 og 2016. Omsætningen er vokset organisk med 3,1 % i 2017, mens overskudsgraden er steget fra 9,4 % i 2016 til 9,6 % i 2017. A. Arnesen har ikke åbnet nogen nye butikker siden 2013, da han først vil have fundet sin stedfortræder. Omsætningen er de seneste år derfor kun vokset organisk med 2-3 % årligt. Det er også A. Arnesens forventning, at 2018 vil have samme udvikling som i 2017.

De finansielle indtægter hidrører primært fra investering i værdipapirer, mens de finansielle omkostninger hovedsagligt relaterer sig til renter til realkreditinstitut.

Produktsortimentet for Mutatio A/S er i den dyrere prisklasse, hvorfor kundesegmentet primært er rettet mod høj-indkomst grupperne. Af denne årsag er der også kun placeret butikker i de større byer samt mere velhavende nabolag.

6.2 Aktiver

Aktiverne for Mutatio A/S for årene 2016 og 2017 er vist nedenfor.

Tabel 2: Aktiver for Mutatio A/S 31. december		
	2017	2016
	DKK	DKK
Grunde og bygninger	3.500.000	3.500.000
Indretning af lejede lokaler	6.238.660	5.117.724
Materielle anlægsaktiver i alt	9.738.660	8.617.724
Anlægsaktiver i alt	9.738.660	8.617.724
Varebeholdning	5.194.608	4.902.738
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	919.194	894.728
Andre tilgodehavender	1.889.006	1.563.114
Periodeafgrænsningsposter	495.078	492.574
Tilgodehavender i alt	3.303.278	2.950.416
Værdipapirer	1.644.928	1.752.222
Likvide beholdninger	502.062	396.462
Omsætningaktiver i alt	10.644.876	10.001.838
Aktiver i alt	20.383.536	18.619.562

Som det kan ses, har selskabet indregnet "grunde og bygninger" for i alt 3,5 mio. kr., hvilket består af butikken/kontoret i København. Ejendommen er indregnet til dagsværdi svarende til den offentlige ejendomsvurdering. For de fire andre butikker i landet er der indregnet aktiver relateret til indretning af lejede lokaler. Andre tilgodehavender består primært af depositum hos butiks-lejemålene.

A. Arnesen udbetaler en fast årlig gage til sig selv. Hvis han har behov for yderligere kapital, udloddes det som udbytte, hvilket senest skete i 2016. Den overskydende likviditet anbringes i børsnoterede aktier, da selskabets erhvervskonto i banken har en indlånsrente på nul.

Selskabet har derfor en vis andel af sine aktiver placeret i "ikke-erhvervsmæssige aktiver" i henhold til ABL § 34, stk. 6. Der er derfor foretaget en beregning af, om selskabet går ind under pengetanks-reglen, som tidligere er beskrevet i kapitel 3. Da den faste ejendom indregnes til den offentlige ejendomsvurdering, er der ikke behov for revurdering af aktivets værdi.

Tabel 3: Beregning af pengetank

	2017	2016	2015
Samlede aktiver	20.383.536	18.619.562	18.119.562
Fast ejendom, værdipapirer og likvider	5.646.990	5.648.684	5.248.684
Andel heraf jf. ABL §34, stk. 6	27,7%	30,3%	29,0%

Kilde: Egen tilvirkning

Da man jf. loven skal anvende et gennemsnit af de seneste tre regnskabsår, er også balancen for 2015 anvendt i beregningen. Som det ses er andelen af fast ejendom, værdipapirer og likvider under 50 % i alle tre år, hvorfor der ikke er tale om et pengetanks-selskab. Det skal også bemærkes, at selskabets indtægter jf. resultatopgørelsen, primært består af almindelig omsætning, hvorfor det ikke vurderes relevant af foretage en specifik beregning heraf, mht. overholdelse af ABL § 34, stk. 6.

6.3 Passiver

Passiverne for Mutatio A/S for årene 2016 og 2017 er vist nedenfor.

Tabel 4: Passiver for Mutatio A/S | 31. december

	2017	2016
	DKK	DKK
Aktiekapital	500.000	500.000
Overført resultat	9.367.275	6.008.723
Foreslået udbytte	-	2.000.000
Egenkapital i alt	9.867.275	8.508.723
Hensættelse til udskudt skat	31.560	8.598
Hensættelser i alt	31.560	8.598
Gæld til realkreditinstitut	1.988.768	2.151.241
Langfristet gældsforpligtelser i alt	1.988.768	2.151.241
Kortfristet del af langfristet gæld	162.473	162.473
Leverandører af varer og tjenesteydelser	3.636.542	3.259.686
Skyldig skat	1.347.284	1.284.393
Anden gæld	3.349.634	3.244.448
Kortfristet gældsforpligtelser	8.495.933	7.951.000
Gældsforpligtelser i alt	10.484.701	10.102.241
Passiver i alt	20.383.536	18.619.562

Selskabets aktiekapital er på i alt 500.000 kr., svarende til minimumkravet efter selskabsloven, og er tegnet til kurs 100. Da A. Arnesen kun udlodder udbytte efter privatforbrugets behov, er selskabets

soliditetsgrad høj. Dvs. at der er et fornuftigt forhold mellem selskabets egenkapitalen og de samlede gældsforpligtelser.

Gæld til realkreditinstitut er relateret til lånet på ejendommen, som består af et fast forrentet lån med en løbetid på 30 år. Anden gæld består primært af skyldig moms og lønrelaterede omkostninger.

6.4 Fremtidsudsigter

For hver butik bliver der udarbejdet årsbudgetter for det kommende år. Budgetterne bliver udarbejdet af Rudolf i samarbejde med de enkelte butiksansvarlige, hvorefter A. Arnesen godkender dem. Rudolf foretager månedlig opfølgning på de enkelte butikkers økonomi i forhold til budget. Dette sikrer, at der hele tiden er kontrol med virksomhedens økonomiske stilling.

På den baggrund forventer A. Arnesen, at selskabet vil have et overskud efter skat for 2018 i intervallet 3,4 – 3,6 mio. kr. Det er endvidere hans forventning for de yderligere kommende år, at resultatet vil være inden for dette interval med selskabets nuværende kapitalinvesteringer. A. Arnesen forventer ikke, at generationsskiftet vil have nogen signifikant påvirkning på selskabets indtjening, da han har i sinde at oplære sin stedfortræder på en sådan vis, at han vil være i stand til at overtage rollen som direktør med samme kompetencer og netværk som A. Arnesen.

6.5 Kapitalbehov for A. Arnesen

Som nævnt i indledningen har A. Arnesen et ønske til, at købesummen for Mutatio A/S bliver af en sådan størrelse, at han kan leve et fornuftigt liv som pensionist. Han ønsker at gå på pension om 5 år, dvs. i en alder af 68 år. Hans pensionsopsparing, via salg af Mutatio A/S, skal række i 22 år, indtil han fylder 90 år. A. Arnesen har estimeret, at hans kapitalbehov i de 22 år, vil være 500.000 kr. om året efter skat. Heraf vil ca. 100.000 kr. komme fra folkepensionen, hvorfor han har brug for yderligere 400.000 kr. om året fra hans private formue. Han vil derfor have behov for en nettoformue på minimum 8,8 mio. kr. Der tages ikke højde for forbrugerindekspriserne i beregningen. A. Arnesens private formue ser således ud ved udgangen af 2017.

Tabel 5: A. Arnesens private formue ultimo 2017	
<i>Aktiver</i>	
Bil	300.000
Ejendom	4.000.000
Pensionsopsparing	2.000.000
Likvider	120.000
	6.420.000
<i>Passiver</i>	
Realkreditlån	- 2.400.000
Nettoformue	4.020.000
A. Arnesens kapitalbehov	8.800.000
Min. avance efter skat ved salg af Mutatio A/S	4.780.000

Kilde: Egen tilvirkning

Som det kan ses ovenfor, har A. Arnesen en privat nettoformue på 4.020.000 kr., hvorfor han har behov for, at salget af Mutatio A/S som minimum indbringer ham 4.780.000 kr. efter skat. Dette svarer til en handelspris på ca. 8,7⁴⁷ mio. kr. (8.741.379 kr.). Det skal her bemærkes, at der i beregningen ikke tages højde for fremtidige værdireguleringer af hans private formue. Det er endvidere lagt til grund i beregningen, at A. Arnesen realiserer sine private aktiver i løbet af hans pensionstid, hvorfor de modregnes i hans kapitalbehov.

6.6 Andre behov for A. Arnesen

Som nævnt i indledningen har A. Arnesen også et ønske om, at hans efterfølger skal have samme fokus på medarbejdernes trivsel og velvære samt have ambitioner om at sikre virksomhedens fortsatte drift på lang sigt. Han har derfor ikke behov for at maksimere prisen for Mutatio A/S, da hans fokus i højere grad er på en succesfuld videreførelse af sit livsværk. Det beregnede kapitalbehov under pkt. 6.5 er derfor tilstrækkeligt for A. Arnesen, og han er derfor villig til overdrage den resterende del af handelsværdien som gave, da hverken Rudolf eller hans nevø har mulighed for at fremskaffe den nødvendige likviditet, som det vil kræve ved en fuld overdragelse.

6.7 Delkonklusion

Den finansielle stilling for Mutatio A/S er i dette kapitel blevet gennemgået. Der kan her ses, at selskabet har en solid indtjeningsevne med overskudsgrader på næsten 10 % samt en velkonsolideret balance med en forholdsvis stor egenkapital. Endvidere er der foretaget en beregning af, at selskabet ikke

⁴⁷ $8,7 - 0,5$ (anskaffelsessum) = $8,2$ (avance) – $3,4$ (42 % af avancen – der tages ikke højde for progressionsgrænsen, da det ikke vides hvornår og hvor meget udbytte der udloddes hvert år) = $4,8$

rammer ind i reglerne for pengetanks-selskaber, da værdien af fast ejendom, likvider og værdipapirer udgør under 50 % af den samlede aktivmasse. Der kan ved disse typer af aktiver overvejes, om der skal ske udlodning eller udskillelse af værdierne i forbindelse med generationsskiftet. Det er endvidere A. Arnesens forventning, at selskabet i de kommende år vil generere overskud i samme omfang som for 2016 og 2017.

Til slut er kapitalbehovet for A. Arnesen også blevet beregnet. Ud fra et ønske om et årligt privatforbrug på 400.000 kr. og en pensionstid på 22 år, er det samlet kapitalbehov beregnet til 8,8 mio. kr. Når der korrigeres for A. Arnesens private formue, medfører det, at han som minimum skal sælge Mutatio A/S til en handelsværdi på 8,7 mio. kr., hvorefter der skal betales aktieavance. Han oplyser endvidere, at han er villig til at overdrage virksomheden til under handelsværdien, hvis det kan være med til at sikre et succesfuldt generationsskifte.

Kapitel 7 Generelle forudsætninger i generationsskiftet

I dette kapitel vil de generelle forudsætninger, som gør sig gældende i alle tre scenarier, blive gennemgået. Dette drejer sig primært om, at A. Arnesen foretager en aktieombytning i god tid inden generationsskiftet samt andre mindre forhold.

7.1 Aktieombytning

Ens for alle tre scenarier er, at der med fordel kan etableres en holdingstruktur via aktieombytning. Som gennemgået i de tidligere afsnit giver ejerskab igennem et holdingselskab flere muligheder for at foretage en optimal overdragelse. Fordele ved en holdingstruktur er følgende.

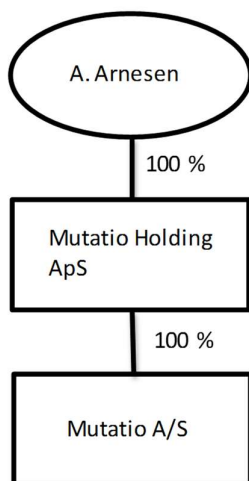
1. Udbytter og avancer modtaget fra driftsselskabet er skattefrie jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2 og ABL § 8. Dvs. at overdrager kan afstå sine aktier i driftsselskabet til erhverver, uden at avancen beskattes i holdingselskabet. Erhverver kan dermed selv bestemme, hvornår personen vil have gevinsten til beskatning, hvilket sker ved udlodning fra holding til privaten. Endvidere undgår man også beskatning af forlods udbytteretten, som anvendes ved A/B-modellen.
2. Skattepligtige omstruktureringer af driftsselskabet har ingen skattemæssige konsekvenser. Da avancer vedrørende datterselskabsaktier er skattefrie jf. ovenfor, kan der foretages skattepligtig omstruktureringer, uden at det udløser beskatning. Man kan dermed undgå de regler, som det kræves for at foretage skattefrie omstruktureringer som nævnt i kapitel 5.

3. Afdrag på finansiering af overdragelsen kan ske med lavt beskattede midler. F.eks. kan overdrager agere långiver til erhververs holdingselskab, hvorefter de løbende afdrag kan ske via udbytte modtaget skattefrit fra driftsselskabet, hvor der "kun" er betalt 22 % i skat af overskuddet. Hvis erhverver optager lånet privat, skal der først betales udbytteskat af beløbet, før det kan anvendes til afdrag af privat lån. Man sparer dermed 27-42 % i skat.

Da A. Arnesen har et kapitalbehov jf. pkt. 6.5, vil der derfor i alle scenarier forekomme en avance hos ham ved overdragelsen, hvorfor en holdingstruktur er mest fordelagtig, da beskattningen dermed udskydes jf. ovenfor.

Indledningsvist vil der derfor blive foretaget en skattefri aktieombytning, således at der stiftes et holdingselskab (Mutatio Holding ApS), som kommer til at eje Mutatio A/S. Da handelsværdien af Mutatio A/S er på et tocifret millionbeløb, og A. Arnesens anskaffelsessum er 0,5 mio. kr., vil en skattepligtig aktieombytning udløse en stor beskatning, hvorfor det ikke vurderes at være en fornuftig disposition. Efter omstruktureringen vil ejerskabet se således ud.

Figur 11: Ny legal struktur

Kilde: Egen tilvirkning

Da ombytningens formål ikke er forretningsmæssigt begrundet, foretages aktieombytningen uden tilladelse. A. Arnesen skal dermed vente minimum 3 år, inden han foretager yderligere dispositioner over sine aktier. Det vurderes dog ikke at være et problem, da han først forventer at gå på pension om 5 år jf. pkt. 6.5.

7.1.1 Åbningsbalance og stiftelse af holdingselskab

I forbindelse med aktieombytningen skal A. Arnesen starte med at stifte et holdingselskab, som vi kalder Mutatio Holding ApS. Det vurderes mest fordelagtigt at stifte selskabet som et anpartsselskab, da der her kun er krav om en aktiekapital på 50.000 kr. Indskydelse af kapitalen kan ske kontant eller ved apportindskud af et eller flere aktiver. Her vælges apportindskud ved indskydelse af aktierne i Mutatio A/S. Værdien af aktierne er pr. 31. december 2017 opgjort til følgende.

Tabel 6: Handelsværdi af Mutatio A/S ultimo 2017	
Indre værdi af Mutatio A/S jf. tabel 4	9.867.275
Beregnet goodwill jf. pkt. 1.2	10.000.000
Handelsværdi af Mutatio A/S	19.867.275

Kilde: Egen tilvirkning

Mutatio Holding ApS stiftes pr. 1. januar 2018 med følgende åbningsbalance.

Tabel 7: Åbningsbalance Mutatio Holding ApS	
1. januar 2018	
Kapitalandele i Mutatio A/S	19.867.275
Finansielle anlægsaktiver	19.867.275
Aktiver i alt	19.867.275
Anpartskapital	50.000
Overkurs ved emission	19.817.275
Egenkapital i alt	19.867.275
Passiver i alt	19.867.275

Kilde: Egen tilvirkning

Da handelsværdien af aktierne i Mutatio A/S er på 19.867.275 kr., er det også med denne værdi, at apportindskuddet foretages. Stiftelsen sker med overkurs, således at anpartskapitalen udgør 50.000 kr., mens det resterende beløb vil klassificeres som overkurs ved emission. Modposten under aktiverne vil være værdi af kapitalandele i datterselskab. Aktieombytningen skal registreres i forbindelse med indberetningen af selskabsselvangivelsen.

Da der nu jf. figur 11 er opstået en koncern, er de to selskaber også blevet sambeskattet jf. SEL § 31. Dvs. at selskabernes skattepligtige indkomst skal ses samlet, hvorved et underskud i f.eks. Mutatio Holding ApS kan modregnes i et overskud i Mutatio A/S, vice versa. Skattemæssigt ses de to selskaber dermed som én samlet enhed.

Den legale struktur i figur 11 og åbningsbalance i tabel 7 vil dermed være udgangspunktet i de efterfølgende beregnings-scenarier.

7.2 Andre forhold

Følgende forudsætningen vil endvidere gøre sig gældende i de kommende kapitler:

- Der sker ingen væsentlige ændringer til handelsværdien, herunder den beregnet goodwill, af Mutatio A/S fra tidspunktet for aktieombytningen og frem til generationsskiftet. Dette gøres for at gøre de forskellige scenarier så sammenlignelige som muligt. Det betyder dermed også, at selvom generationsskiftet foretages 5 år efter aktieombytningen, vil beregninger mv. tage udgangspunkt i regnskabet for 2017.
- Såfremt det er nødvendigt, er A. Arnesen villig til at yde en gave i forbindelse med overdragelsen svarende til forskellen mellem handelsværdien og hans beregnede kapitalbehov. Grunden til dette er beskrevet nærmere under pkt. 6.6 og er endvidere med til at belyse relevante forhold ved overdragelse med element af gave.
- Da nevøen er nyuddannet og Rudolf har haft en gennemsnitslig indkomst i sine år på arbejdsmarkedet, med et tilsvarende privatforbrug, har ingen af de mulige stedfortrædere nogen nævneværdig privatformue. Overdragelsen vil derfor kræve fuld fremmedfinansiering.
- Det er ikke en mulighed at skaffe finansiering fra banken eller lign. eksterne lånegivere. Da over halvdelen af handelsværdien er baseret på goodwill samt det forhold, at de ikke har nogen privatformue, vurderes det ikke sandsynligt, at en ekstern part vil være villig til at finansiere overdragelsen, hvorfor der er afgrænset for dette i de efterfølgende kapitler.
- Anpartskapitalen i Mutatio Holding ApS er opdelt i A og B anparter, hvor A-anparterne giver 10 stemmerettigheder, mens B-anparterne giver 1 stemmeret. 10 % af anparterne er A-anparter, mens de resterende 90 % er B-anparter. Det forudsættes, at A. Arnesen stadig ønsker at bevare den bestemmende indflydelse efter en delvis overdragelse, således at han stadig kan bevare kontrollen over virksomheden, indtil de resterende anparter er overdraget. Derved er det også med til at motivere erhverver til at skabe resultater i virksomheden, således at han kan overtage de resterende anparter.

Kapitel 8 Overdragelse med succession og gave

I dette kapitel vil overdragelse med succession blive gennemgået. Processen for generationsskiftet vil være som følgende.

1. A. Arnesen overdrager en andel af sine anparter i Mutatio Holding ApS som gave svarende til forskellen mellem handelsværdien og hans personlige kapitalbehov.
2. Herefter foretages en ophørsspaltning af Mutatio Holding ApS, således at A. Arnesen og nevø/medarbejder får hver deres holdingselskab, med ejerandele i Mutatio A/S.
3. Efter 3 års perioden køber nevø/medarbejder den resterende ejerandel, som bliver finansieret med et lån imellem de to holdingselskaber. Nevøen/medarbejderen afdrager derefter på gælden med udbytte modtaget vha. det løbende overskud fra driftsselskabet.

8.1 Delvis overdragelse med succession og gave

I denne model overdrager A. Arnesen med succession en andel af sine anparter i Mutatio Holding ApS svarende til forskellen mellem handelsværdien og hans personlige kapitalbehov. Det er beregnet, at han skal overdrage 56 % af ejerandelen ud fra nedenstående tabel.

Tabel 8: Beregning af overdragelse af ejerandel	
Handelsværdi af Mutatio Holding ApS jf. tabel 7	19.867.275
Kapitalbehov jf. pkt. 6.5	8.741.379
Overdragelse som gave	11.125.896
Overdragende ejerandel	56,0%

Kilde: Egen tilvirkning

Det forudsættes, at nevøen og medarbejderen begge opfylder betingelserne for anvendelse af succession som beskrevet i kapitel 3, herunder at nevøen er kommet under oplæring hos A. Arnesen i perioden mellem aktieombytningen og generationsskiftet, således at han har arbejdet i virksomheden i tilpas mange år.

A. Arnesen overdrager kun B-anparterne, således at han stadig har bestemmende indflydelse i selskabet. Erhverver har dermed modtaget en gave på 11.125.896 kr. i form af 56 % af anparterne i Mutatio Holding ApS. Overdragelsen kan godt ske med succession, selvom der er tale om et holdingselskab, da man anlægger en koncernbetragtning ved vurdering af, om der er tale om et pengetanks-selskab. Jf.

Tabel 3 er dette ikke tilfældet. Da der som sagt er sket overdragelse med gave, skal gavegrundlaget beregnes.

Tabel 9: Beregning af gaveafgiftsgrundlag	
Anskaffelsessum på anparterne (100 %)	500.000
Handelsværdi af Mutatio Holding ApS jf. tabel 7 (56 %)	11.125.674
Skattebyrde v. kurs 80 (4.547.248 kr.)	- 3.637.798
Handelsværdi af selskab ved succession (56 %)	7.487.876
Fortjeneste	
Handelsværdi af selskab (56 %)	11.125.674
Anskaffelsessum (56 %)	280.000
Overdragere fortjeneste	10.845.674
Udskudt skat heraf (27 % af 52.900 kr.)*	14.283
Udskudt skat heraf (42 % af resterende)	4.532.965
Samlet skattebyrde	4.547.248
Gaveafgiftsgrundlag:	
Gave ved nedslag af udskudt skat	7.487.876
Gave ved anvendelse af passivpost (fortjenesten 10.845.674 kr. fratrukket 22 %)	8.459.626
<i>*Progressionsgrænsen for 2018</i>	

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses ovenfor, opnås det laveste gaveafgiftsgrundlag ved anvendelse af nedslag i udskudt skat. Dette er under den forudsætning, at den udskudte skat er indregnet til kurs 80. Nedslag i kursen er baseret på den forudsætning, at erhverver af anparterne vil beholde disse i mange år frem, hvorfor dagsværdien af forpligtelsen er under kurs 100. Der er anvendt kurs 80 ud fra SKM2012.477LSR, da skatterådet her ikke havde nogen bemærkninger. Gaveafgiftsgrundlaget er dermed 7.487.876 kr. for nevøen/medarbejderen.

Mht. beskatning af gaven gælder der signifikant forskellige regler i forhold til, om modtageren er Rudolf eller nevøen. Som nævnt under pkt. 4.2.3 er der kommet nye regler mht. generationsskifte inden for familiekredsen. Da A. Arnesen ikke har noget afkom, finder den nye lov anvendelse for hans nevø. Det antages endvidere, at nevøen vil have deltaget aktivt i virksomhedens drift før overdragelsen, såfremt han vælges som stedfortræder. Det forudsættes endvidere, at indkomståret er efter 2019 ved overdragelsen, hvorfor satsen for gaveafgift på 5 % kan anvendes.

Rudolf kan dog ikke anvende reglerne, da han ikke har en familiær relation til A. Arnesen og dermed ikke er omfattet af BAL §23a. Han skal derfor indkomstbeskattes af gaveafgiftsgrundlaget. Det antages, at

Rudolfs personlige indkomst, via hans normale lønindkomst, svarer til topskattegrundlaget⁴⁸, hvorfor der skal svares fuld topskat af gavebeløbet. Det antages dermed, at hans effektive skattesats vil være på 52,02 %, svarende til skatteloftet for indkomståret 2018. Beregnet gaveafgift/indkomstskat vil dermed være følgende.

Tabel 10: Beregning af gaveafgift/indkomstskat	
Gaveafgiftsgrundlag jf. tabel 9	7.487.876
<u>Nevø</u>	
Gaveafgift (5 % af gaveafgiftsgrundlag)	374.394
<u>Rudolf (medarbejder)</u>	
Indkomstskat (52,02 % af gaveafgiftsgrundlag)	3.895.193

Kilde: Egen tilvirkning

Nevøen skal dermed betale 374.394 kr. i gaveafgift, mens Rudolf skal betale mere end 10 gange så meget i indkomstskat for at modtage 56 % af anparterne i Mutatio Holding ApS. Der er dermed en markant forskel i likviditetsbehovet i forhold til, hvilken relation erhverver har til overdrager. Da ingen af dem har nogen privat formue, vil gælden til SKAT være nødsaget til at blive afdraget med udbytte fra Nevø Holding ApS (opstår efter ophørsspaltning i afsnit 8.2) modtaget fra Mutatio A/S. Udlodning sker først efter ophørsspaltningen i afsnit 8.2, således at A. Arnesen ikke bliver beskattet af hans andel af udbyttet, da det tilfalder hans nyligt spaltede holdingselskab.

A. Arnesens andel af udlodningen vil regnskabsmæssigt posteres som et lån imellem Mutatio A/S og hans holdingselskab, da han ikke har behov for likviderne. Dette vil mindske den indre værdi i Mutatio A/S svarende til lånets størrelse, hvorfor det netto ikke påvirker de økonomiske konsekvenser for erhverver.

Hvis vi antager, at der er tilstrækkelig likviditet i Mutatio A/S, og at A. Arnesen godkender dette, vil det medføre følgende beskatning hos den fysiske ejer. Det skal her bemærkes, at der skal betales udbytteskat af det udloddede udbytte, hvorfor den samlede udlodning brutto svarer til gaveafgiften netto.

⁴⁸ 542.283 kr. før AM-bidrag for 2018: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2035568>

Tabel 11: Beregning af udbytteskat

<u>Nevø</u>	
Udloddet udbytte fra holdingselskab, brutto	631.825
Udbytteskat heraf (27 % af 52.900 kr.)	- 14.283
Udbytteskat heraf (42 % af resterende)	- 243.149
Modtaget udbytte, netto	374.394
<u>Rudolf (medarbejder)</u>	
Udloddet udbytte fra holdingselskab, brutto	6.702.169
Udbytteskat heraf (27 % af 52.900 kr.)	- 14.283
Udbytteskat heraf (42 % af resterende)	- 2.792.693
Modtaget udbytte, netto	3.895.193

Kilde: Egen tilvirkning

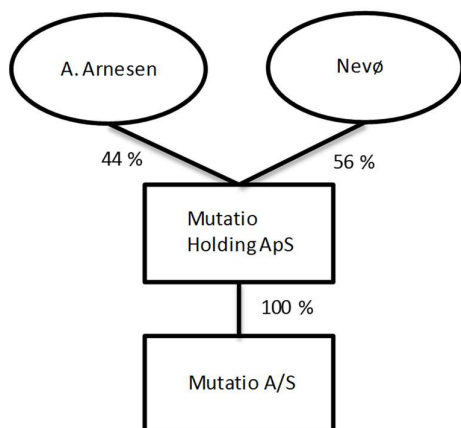
Dette vil medføre, at nevøen samlet set skal betale 631.825 kr.⁴⁹ for at modtage 56 % af anparterne i Mutatio Holding ApS, mens Rudolf skal betale 6.702.169 kr.⁵⁰ Han kommer dermed til at betale 6.702.169 kr. i skat for at modtage anparter til en værdi på 11.125.674 kr. svarende til en skattebetaling på 60,2 %. Overdragelse ved succession er dermed enormt omkostningstungt, såfremt det skal ske til medarbejderen. Endvidere kræver det meget likviditet på kort sigt, da der skal udloddes 6.702.169 kr. til betaling af gaveafgift til skattevæsenet, hvilket vurderes vanskeligt set ud fra selskabets nuværende økonomiske stilling. Denne model vurderes derfor kun at være relevant for nevøen, hvorfor de næste trin i modellen kun vil tage udgangspunkt i ham. Det forudsættes, at gavegiver ikke vil betale gaveafgiften for nevøen, da han ej heller ville gøre dette for medarbejderen, hvorfor det gør de to scenarier mere sammenlignelige. Endvidere vurderes det ikke at have nogen væsentlig effekt, om gavegiver betaler gaveafgiften eller ej, da der kun er tale om en mindre besparelse på 15 % af gaveafgiftsbeløbet.

Efter successionen, vil den legale struktur se således ud.

⁴⁹ 257.431 kr. i udbytteskat og 374.394 kr. i gaveafgift = 631.825 kr.

⁵⁰ 2.806.976 kr. i udbytteskat og 3.895.193 kr. indkomstskat = 6.702.169 kr.

Figur 12: Ny legal struktur

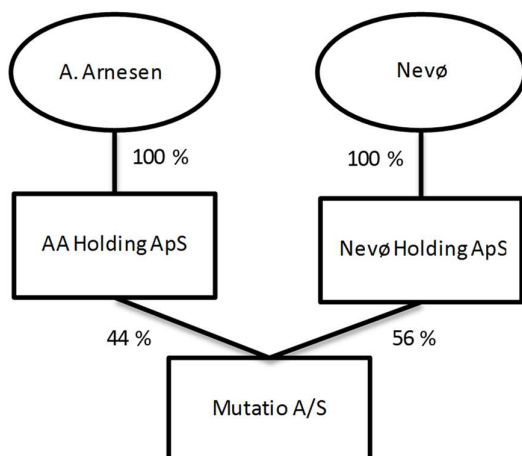

Kilde: Egen tilvirkning

8.2 Ophørsspaltning af holdingselskabet

Efter successionen foretages der en skattefri ophørsspaltning af Mutatio Holding ApS, hvorefter der stiftes to nye holdingselskaber (AA Holding og Nevø Holding) ejet af hhv. A. Arnesen og nevøen. Kravet for den skattefrie spaltning er som nævnt i kapitel 5, at der ikke foretages yderligere dispositioner mellem selskaberne inden for 3 år. Efter spaltningen, vil den legale struktur se således ud.

Figur 13: Ny legal struktur

Kilde: Egen tilvirkning

Formålet med ophørsspaltningen er at kunne foretage en optimal overdragelse af de resterende aktier i Mutatio A/S mellem A. Arnesen og nevøen. Da A. Arnesen ejer de resterende aktier i Mutatio A/S igennem sit holdingselskab, og da han ejer over 10 %, bliver avancen ved salget til Nevø Holding ApS skattefri. Først når avancen udloddes fra AA Holding ApS til ham selv privat, vil der ske beskatning.

Endvidere kan der etableres et låneforhold mellem de to holdingselskaber i forbindelse med overdragelsen, hvorved de løbende afdrag kan ske via skattefri udlodning af udbytte fra Mutatio A/S. Dette beskrives nærmere under pkt. 8.3.

Det skal bemærkes, at der efter ophørsspaltningen opstår en sambeskatning mellem AA Holding ApS og Mutatio A/S, selvom Nevø Holding har aktiemajoriteten. Dette skyldes, at sambeskatningen bestemmes efter, hvem der har stemmemajoriteten⁵¹ jf. SEL §31 C. Åbningsbalancerne for de to nystiftede holdingselskaber kommer til at se ud som følgende.

Tabel 12: Åbningsbalancer efter ophørsspaltning			
	Nevø Holding ApS 56%	AA Holding ApS 44%	I alt
<i>Ejerandel</i>			
Kapitalandele i Mutatio A/S	11.125.674	8.741.601	19.867.275
Finansielle anlægsaktiver	11.125.674	8.741.601	19.867.275
Aktiver i alt	11.125.674	8.741.601	19.867.275
Anpartskapital	50.000	50.000	100.000
Overkurs ved emission	11.075.674	8.691.601	19.767.275
Egenkapital i alt	11.125.674	8.741.601	19.867.275
Passiver i alt	11.125.674	8.741.601	19.867.275

Kilde: Egen tilvirkning

8.3 Overdragelse af de resterende aktier

Efter de 3 år er der igen mulighed for at foretage dispositioner imellem selskaberne. Det antages her, at de tidligere beregnede værdier af selskaberne er uændrede. Nu kan AA Holding ApS sælge de resterende 44 % af aktierne i Mutatio A/S til handelsværdien svarende til 8.741.601 kr. Da Nevø Holding ApS ikke har den fornødne kapital til at betale salgssummen på tidspunktet for overdragelsen, vælger parterne at etablere et låneforhold mellem de to holdingselskaber. A. Arnesen kræver, at lånet forrentes svarende til markedsrenten. Markedsrenten forudsættes at være 3 % ud fra det faktum, at en bank ville kunne tage sikkerhed i anparterne, hvor der historisk set i driftselskabet har været genereret pæne overskud.

Til beregning af hvor meget Nevø Holding ApS skal låne ifm. overdragelsen, skal der gøres følgende antagelser. Ud fra at balancen på overdragelsestidspunktet er lig med balance for 2017 (tabel 2 og 4), er der mulighed for salg og udlodning af selskabets værdipapirer på 1.644.928 kr. samt likvider på 502.062

⁵¹ Lærebog om indkomstskat 17. udgave, kapitel 30 afsnit 3.2.2

kr. Det forudsættes her, at selskabet stadig vil være i stand til at indfri sine kortfristet gældsforpligtelser, hvilket vurderes realistisk i forhold til værdien af omsætningsaktiverne. Udlodning sker først efter overdragelse af de resterende aktier, hvorfor Nevø Holding vil modtage den fulde værdi af værdipapirerne og de likvide beholdninger på i alt 2.146.990 kr.

Jf. afsnit 6.4 forventes årets resultatet i de kommende år at ligge i intervallet 3,4 – 3,6 mio. kr. Der tages ikke højde for dette i beregningen, da det vil øge selskabets indre værdi og dermed handelsværdien. Omvendt vil det løbende overskud kunne udloddes og dermed anvendes som finansieringsværktøj i forbindelse med overdragelsen, hvorfor det netto ikke vil have nogen effekt, da en stigning i handelsværdien vil være lig med en stigning i de frie reserver.

Ud fra disse antagelser har Nevø Holding ApS behov for at låne 6.594.611 kr., hvilket er illustreret nedenfor.

Tabel 13: Kapitalbehov for Nevø Holding ApS	
Salgssum	8.741.601
Udlodet værdipapirer	- 1.644.928
Udlodet likvider	- 502.062
Beløb som skal lånes af AA Holding ApS	6.594.611
Renter heraf (3 % i 2 år med 50 % afdrag det 1. år)	296.757
Samlet likviditetsbehov	6.891.369

Kilde: Egen tilvirkning

Ud fra at selskabet genererer et overskud i intervallet 3,4 – 3,6 mio. kr., er der beregnet renter for 2 år, da det vurderes sandsynligt, at lånet afvikles året efter. Det antages, at halvdelen af lånet er afdraget efter det 1. år, hvorfor der kun sker 50 % rentetilskrivning i det 2. år. Generationsskiftet vil dermed allerede to år efter være fuldt afviklet, hvilket primært skyldes, at nevøen har haft mulighed for at betale for de resterende aktier vha. overskuddet fra Mutatio A/S.

Efter generationsskiftet vil Nevø Holding ApS dermed eje 100 % af aktierne i Mutatio A/S, mens A. Arnesen vil have en pengetank i sit holdingselskab svarende til det beregnede kapitalbehov jf. tabel 5 plus renterne jf. tabel 13. Han kan fra sit holdingselskab løbende udlodde likvider alt efter behov i forhold til hans privatforbrug.

Mutatio A/S vil herefter indtræde i sambeskatning med Nevø Holding ApS, da den bestemmende indflydelse er overgået hertil.

8.4 Nettoformue for de involverede efter overdragelse

Formue for A. Arnesen

Efter generationsskiftet vil A. Arnesen eje et holdingselskab udelukkende bestående af likvide beholdninger for 8.973.071 kr.⁵², som han kan udlodde privat, efter behov. Med de resterende likvider kan han vælge at investere dem i aktier eller lign. for at skabe et afkast, i stedet for at inflationen mindsker værdien over tid. Da hans formue er 231.470 kr. højere end hans kapitalkrav på 8.741.601 kr., antages det, at han udlodder de 231.470 kr. og giver dem som gave til erhverver. Denne antagelse er gjort for at gøre scenariet mere sammenligneligt med de efterfølgende scenarier, hvor A. Arnesens formue kommer til at være markant højere end hans kapitalkrav. Da der både skal betales udbytteskat (42 %) og indkomstskat (52,02 %) af de 231.470 kr., vil det modtagne beløb hos erhverver kun være på 64.414 kr. Der anvendes 42 % som udbytteskat for at gøre det mere sammenligneligt med de efterfølgende scenarier. Der henvises endvidere til afsnit 9.4, hvor beregning og beskatning af overskydende likviditet gennemgås nærmere.

Formue for erhverver efter overdragelse

Selvom det indledningsvist ikke blev vurderet fornuftigt for medarbejderen at anvende denne model, er han stadig inddraget i beregningen af de økonomiske konsekvenser, for at det kan sammenlignes med de andre modeller. De økonomiske konsekvenser for nevøen og Rudolf vil være de samme i afsnit 8.2 og 8.3, hvorfor dette er forudsætningen for nedenstående beregning. Dog er der den væsentlige forskel, at nevøen kun krævede en udlodning på 631.925 kr. til betaling af gaveafgift, mens medarbejderen ville have behov for at udlodde 6.702.169 kr. Dette vil give to forskellige købspriser for de resterende 44 % af aktierne i Mutatio A/S, da den indre værdi af naturlige årsager påvirkes af størrelsen på udlodning af udbytte. For at gøre de økonomiske konsekvenser mere sammenlignelige mellem de to personer, anlægges den betragtning, at nevøen også har udloddet 6.702.169 kr., men kun har anvendt 631.825 kr. til betaling af gaveafgift, hvorfor de resterende 6.070.344 kr. står tilbage i hans holdingselskab. Da der som udgangspunkt ikke er tilstrækkelige frie likvider i Mutatio A/S, vil de 6.070.344 kr. blive klassificeret som et tilgodehavende mellem nevøens holdingselskab og Mutatio A/S. Købsprisen for de resterende 44 % af aktierne bør derfor være 6.702.169 kr. lavere end anført i nedenstående tabel (8.741.601 kr.), men omvendt vil værdien af aktierne være tilsvarende mindre værd, da man vil have udloddet 6.702.169 kr. af selskabets værdier. Det vil derfor netto give det samme resultat, om der korrigeres for udlodningen i købsprisen (og tilsvarende korrigeres for værdien af aktierne), eller om købsprisen bibeholdes med forudsætning af, at den indre værdi er uændret. For at gøre tabellen mere sammenlignelig med de

⁵² 8.741.601 (Salgssum) + 296.757 (renter) – 65.287 (skat af renter) = 8.973.071kr.

efterfølgende scenarier, har jeg valgt ikke at korrigere for købsprisen og den indre værdi, da det ej heller bliver gjort i de to efterfølgende scenarier.

Tabel 14: Formue efter overdragelse for erhverver		
	Nevø	Medarbejder
<i>Succession af 56 %</i>		
Modtaget aktier i Mutatio A/S jf. tabel 12	11.125.674	11.125.674
Overtagelse af skattebyrde jf. tabel 9 (indregnet til kurs 80)	- 3.637.798	- 3.637.798
Skyldig gaveafgift jf. tabel 10	- 374.394	- 3.895.193
Skyldig udbytteskat ved finansiering af modtaget gave jf. tabel 11	- 257.432	- 2.806.976
	6.856.050	785.707
<i>Køb af resterende 44 %</i>		
Modtaget aktier i Mutatio A/S jf. tabel 12	8.741.601	8.741.601
Gæld til overdrager ifm. køb af de resterende aktier i Mutatio A/S	- 8.741.601	- 8.741.601
Skyldige renter ifm. finansiering af det resterende køb jf. tabel 13	- 296.757	- 296.757
Skatteværdi af renterne (22 % jf. selskabsskattesatsen)	65.287	65.287
	- 231.471	- 231.471
Modtaget overskydende likviditet fra overdrager efter skat	64.414	64.414
Nettoformue for erhverver	6.688.993	618.650

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses ovenfor, er der en markant forskel på nettoformuen for de to erhververe, hvilket skyldes de forskellige beskatningsregler ved overdragelse med succession. Efter at generationsskiftet er gennemført, har nevøen en nettoformue på 6.688.993, hvilket er 6.070.344 kr. højere end medarbejderens nettoformue. Medarbejderens nettoformue er kun på 618.650 kr., hvorfor denne model må siges at være ufordelagtig for nære medarbejdere. Det skal bemærkes, at skattebyrden er indregnet til kurs 80 svarende til den anvendte kurs i tabel 9, ifm. nedslaget i den udskudte skat.

8.5 Delkonklusion

Ved overdragelse med anvendelse af successionsreglerne sker generationsskiftet tidligst over 3 år med tre forskellige faser. Først overtager erhververen en ejerandel af Mutatio Holding ApS på 56 % svarende til forskellen mellem handelsværdien og kapitalbehovet. Denne overdragelse sker med succession, hvor erhverver modtager anparterne som gave. Dette har markant forskellige økonomiske konsekvenser for erhverver, afhængigt af om det er nevøen eller Rudolf, som modtager gaven. Som vist i tabel 10 og 11 skal Rudolf betale mere end 10 gange så meget i skat, i forhold til hvad nevøen skal betale.

Herefter ophørsspaltes Mutatio Holding ApS til to holdingselskaber, som hver især ejes 100 % af hhv. overdrager og erhverver, mens holdingselskabernes ejerandel i Mutatio A/S svarer til den tidligere ejerfordeling i Mutatio Holding ApS. Da ophørsspaltningen foretages skattefrit, skal parterne vente 3 år,

før de kan afslutte generationsskiftet.

Efter de 3 år kan nevøens holdingselskab købe de resterende aktier i Mutatio A/S fra A. Arnesens holdingselskab uden skattemæssige konsekvenser. Købet bliver finansieret ved etablering af lån mellem de to holdingselskaber, som afdrages over 2 år vha. overskuddet fra Mutatio A/S.

Den fulde overdragelse af ejerandelene kan dermed ske på 3 år, mens finansieringen kan afvikles med yderligere 2 år, hvorfor den samlede tidslinje løber over 5 år.

Kapitel 9 Overdragelse med A/B-modellen

I dette kapitel vil overdragelse vha. A/B-modellen blive gennemgået. Det antages i denne model, at erhverver har stiftet et holdingselskab inden generationsskiftet, således at holdingselskabet agerer som erhverver af aktierne i Mutatio A/S. Processen for generationsskiftet vil være som følgende.

1. A. Arnesen ændrer aktieklasserne i Mutatio A/S, således at A-aktierne giver forlods udbyttet samt særlige stemmerettigheder. Da ændringen sker som det første, har det ingen økonomiske konsekvenser. Herefter beregnes størrelsen på forlods udbyttet.
2. I anden fase køber erhververs holdingselskab 90 % af aktierne til favørkurs ud fra den beregnede forlods udbyttet.
3. Efter at perioden for forlods udbyttet er udløbet, afstår A. Arnesens holdingselskab de resterende 10 % af aktierne til Mutatio A/S, hvorefter aktierne annulleres.

9.1 Opdeling af aktieklasser og beregning af forlods udbyttet

Da der i handelsværdien af Mutatio A/S indgår goodwill, vil det være mest optimalt, at erhververen ved indtræden opnår en så stor ejerandel som muligt, da det mindsker det efterfølgende kapitalbehov ved opkøb af de resterende aktier. Den optimale ejerandel vurderes til at være 90 %, således at A. Arnesens holdingselskab stadig beholder en ejerandel på 10 % og dermed opfylder reglerne for datterselskabsaktier med skattefrit udbytte og avancer jf. pkt. 5.4.1.

Da det i modellen er tiltænkt, at A. Arnesen ved afslutning af generationsskiftet skal sælge de resterende 10 % af aktierne i Mutatio A/S, ved anvendelse af salg til udstedende selskab og derefter annullering af aktierne, er der behov for, at aktiekapitalen udgør 555.555 kr., således at 10 % af aktierne kan annulleres uden at overtræde minimumskraverne til aktiekapitalen (500.000 kr.) efter selskabslovens § 4, stk. 2. Der bliver derfor indledningsvist foretaget en kapitalforhøjelse i Mutatio A/S på 55.555 kr.

Finansieringen af dette sker ved skattefri udlodning fra Mutatio A/S til Mutatio Holding ApS, som derefter indskydes som aktiekapital i Mutatio A/S. Det har dermed ingen økonomiske konsekvenser, udover at de 55.555 kr. bindes som aktiekapital, hvilket dog bliver frigivet igen efter generationsskiftet. Aktiekapitalen er herefter 555.555 kr. i Mutatio A/S bestående af 555.555 antal aktier med en nominel værdi på 1 kr.

Herefter opdeles aktieklasserne i A og B. A aktierne giver forlods udbytteret samt 11 stemmer per aktie. B aktierne giver 1 stemme per aktie og ingen forlods udbytteret. 10 % af aktierne er A-aktier, mens de resterende 90 % er B-aktier. Ejeren af A-aktierne vil dermed have bestemmende indflydelse i Mutatio A/S med 55 % af stemmerne⁵³. Det skal bemærkes, at både ændringen i aktieklasserne og kapitalforhøjelsen skal besluttet på generalforsamlingen, hvorefter vedtægterne ændres.

I forbindelse med opdeling af aktieklasserne skal størrelsen af forlods udbytteretten for A-aktierne beregnes, hvilket gøres med udgangspunkt i tidligere domme samt litteratur fra Danmarks Skatteadvokater⁵⁴. Da overdragelsen sker ved salg af eksisterende aktier og ikke ved nytegning, anvendes nedenstående formel.

Tabel 15: Beregning af forlods udbytteret før renter	
<i>Forlods udbytteret = handelsværdi - selskabskapital</i>	
Handelsværdi jf. tabel 6	19.867.275
Aktiekapital	555.555
Beregnet forlods udbytte 19.867.275 - 555.555 = 19.311.720	

Kilde: Egen tilvirkning

A-aktierne giver dermed en forlods udbytteret på 19.311.720 kr. før renter. Der er ikke beregnet noget risikotillæg, da det vurderes meget sandsynligt, at udbytteretten bliver afviklet inden for åremålsbegrænsningen jf. afsnit 9.2 set ud fra selskabets historiske stabile indtjening. Et risikotillæg på nul er også tidligere blevet accepteret af SKAT jf. SKM2004.416LR.

9.2 Erhververs indtræden som medejer

Herefter sælger Mutatio Holding ApS 500.000 stk. B-aktier svarende til 90 % af aktiekapitalen til nevø/medarbejderens holdingselskab. Salget sker til kurs 100, hvorfor salgsprisen vil være 500.000 kr. i overensstemmelse med tabel 15. De 500.000 kr. lånes af Mutatio Holding ApS til en rente på 3 %

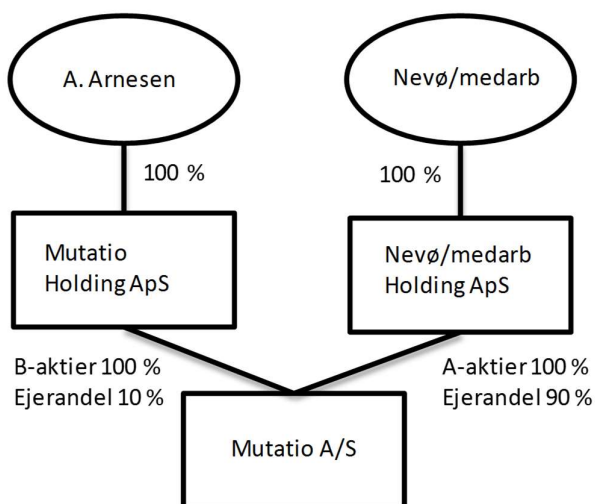
⁵³ 55.555 (antal aktier) gange 11 (antal stemmer pr. aktie) = 611.105 stemmer ud af i alt 1.111.105 stemmer

⁵⁴ http://www.danmarksskatteadvokater.dk/media/108363/forlods_udbytteret.pdf - slide nr. 12

svarende til markedsrenten og bliver tilbagebetalt ved afslutning af generationsskiftet.

Den legale struktur kommer herefter til at se ud som følgende.

Figur 14: Ny legal struktur

Kilde: Egen tilvirkning

Ud fra den antagelse at Mutatio A/S vil levere et overskud på 3,5 mio. kr. om året (jf. afsnit 6.4), vurderes åremålsbegrænsningen til at være på 6 år. Da forlods udbyttet bliver afdraget over 6 år, skal der beregnes rente af beløbet. Renten fastsættes til 3 % i overensstemmelse med afsnit 8.3. Da der ikke er fradrag for udgifter til forrentning af egenkapitalen, skal renten beregnes "efter skat", hvilket beløber sig til 2,34 %. Udbytteplanen forventes at forløbe ud fra nedenstående tabel.

Tabel 16: Udbytteplan

År	Udlodning	Saldo	Rente (2,34 %)	I alt
0	-	19.311.720		
1	3.500.000	15.811.720	451.894	3.951.894
2	3.500.000	12.311.720	369.994	3.869.994
3	3.500.000	8.811.720	288.094	3.788.094
4	3.500.000	5.311.720	206.194	3.706.194
5	3.500.000	1.811.720	124.294	3.624.294
6	1.811.720	-	42.394	1.854.114
	19.311.720		1.482.865	20.794.585

Kilde: Egen tilvirkning

Forlods udbyttet bliver dermed samlet på 20.794.585 kr., hvoraf 1.482.865 kr. udgøres af renter.

9.3 Udløb af åremål og køb af resterende aktier

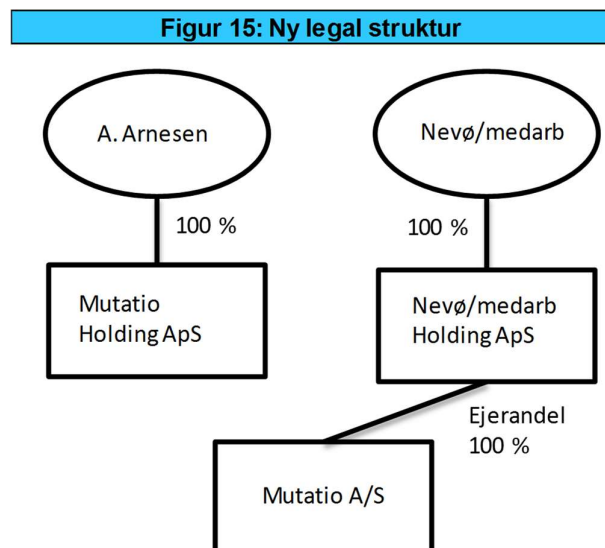
Mutatio Holding ApS modtager herefter i alt 20.794.585 kr. i udbytte fra Mutatio A/S, og da ejerandelen er på 10 %, kan det gøres skattefrit. Når forlods udbyttet er blevet betalt til Mutatio Holding ApS fra Mutatio A/S, ophører forlods udbytteretten, hvorefter der foretages vedtægtsændring omkring fjernelse af aktieklasserne. Herefter er alle aktierne ligestillet i Mutatio A/S. Da begge ejere er selskaber med en ejerandel på minimum 10 %, har vedtægtsændringen ingen skattemæssige konsekvenser.

Mutatio Holding ApS kan herefter sælge de resterende aktier i Mutatio A/S (salg til udstedende selskab jf. afsnit 5.4), som derefter annulleres. Det antages, at handelsværdien er uændret, hvorfor prisen for de 10 % udgør følgende.

Tabel 17: Salg af de resterende 10 %	
Handelsværdi af Mutatio A/S jf. tabel 6	19.867.275
10 % af aktiekapitalen på 555.555 kr.	55.556
10 % af de frie reserver på 9.311.720 kr.	931.172
10 % af goodwill på 10.000.000 kr.	1.000.000
Handelsværdi for 10 % af aktierne	1.986.728

Kilde: Egen tilvirkning

Mutatio A/S betaler dermed Mutatio Holding ApS 1.986.728 kr. for 10 % af aktierne (55.555 stk.), som derefter annulleres ved en kapitalnedsættelse. Det antages, at Mutatio A/S har frie midler til at kunne betale for aktierne. Efter kapitalnedsættelsen udgør aktiekapitalen i Mutatio A/S 500.000 kr. svarende til den oprindelige aktiekapital. Herefter ser den legale struktur ud som følgende.

Kilde: Egen tilvirkning

De 500.000 kr., som nevø/medarbejderen har lånt ifm. med købet af 90 % af aktierne, bliver også tilbagebetalt i år 6 ud fra udlodning af udbytte fra Mutatio A/S. Renten er som nævnt fastsat til 3 %.

Tabel 18: Afdragsprofil på de 500.000 kr.				
År	Tilbagebetaling	Saldo	Rente (3 %)	Saldo inkl. rente
0		500.000		500.000
1		515.000	15.000	515.000
2		530.450	15.450	530.450
3		546.364	15.914	546.364
4		562.754	16.391	562.754
5		579.637	16.883	579.637
6	597.026	-	17.389	-
	597.026		97.026	

Kilde: Egen tilvirkning

Nevøen/medarbejderen skal dermed betale 97.026 kr. i rente for at have lånt 500.000 kr. til at kunne erhverve 90 % af aktierne på kredit i 6 år.

Generationsskiftet er dermed fuldt og primært finansieret af indtjeningen fra Mutatio A/S. Nevøen/medarbejderen har dermed kunne overtage Mutatio A/S uden at have haft nogen privat formue til at kunne købe selskabet for.

9.4 Nettoformue for de involverede efter overdragelsen

Formue A. Arnesen

Efter generationsskiftet vil A. Arnesen eje et holdingselskab udelukkende bestående af likvide beholdninger på 23.356.993 kr., hvilket er illustreret nedenfor.

Tabel 19: Nettoformue for A. Arnesen	
Salg af 90 % af aktierne i Mutatio A/S jf. tabel 15	500.000
Forlods udbytte jf. tabel 16	20.794.585
Salg af 10 % af aktierne i Mutatio A/S jf. tabel 17	1.986.728
Renter for udlån af 500.000 kr. jf. tabel 18	97.026
Beskatning heraf (22 %)	- 21.346
Samlet formue efter generationsskifte	23.356.993

Kilde: Egen tilvirkning

A. Arnesen har dermed fået generationsskiftet sin virksomhed, men har stadig beholdt formuen, som langt overstiger hans minimum kapitalbehov jf. afsnit 6.5. Omvendt har stedfortræderen overtaget virksomheden uden selv at finansiere overdragelsen.

Formue for erhverver efter overdragelse

Nettoformuen for nevøen og Rudolf vil være den samme, da overdragelsen er sket uden succession.

Tabel 19 er dermed også gældende for erhverver. Overdragelsen har kostet 23.356.993 kr. for erhverver, selvom handelsprisen for selskabet har været 19.867.275 kr. Forskellen består af renterne for forlods udbyttet og lånet til erhvervelse af 90 % af aktierne samt overkursen ved tilbagesalg af de resterende 10 %. Dette er illustreret nedenfor.

Tabel 20: Handelsværdi kontra samlet købspris	
Handelsværdi af Mutatio A/S jf. tabel 6	19.867.275
Samlet pris for overdragelse jf. tabel 19	23.356.993
Forskel	3.489.718
<u>Består af følgende</u>	
Renter på forlodsudbytte jf. tabel 16	1.482.865
Renter efter skat ved lån af 500.000 kr. jf. tabel 18	75.680
Pris for 10 % af goodwill og frie reserver jf. tabel 17	1.931.172
	3.489.718

Kilde: Egen tilvirkning

Hvis man sammenligner med scenariet i kapitel 8, vil de samlede omkostninger for nevø/medarbejderen være markant højere ved denne model. Omvendt vil A. Arnesens formue være betydeligt højere end hans kapitalbehov. For at gøre de to modeller mere sammenlignelige, kan man antage, at A. Arnesen stadig kun vil ende med det beregnede kapitalbehov, og derfor er villig til at give den overskydende likviditet som gave til nevø/medarbejderen. Da formuen er placeret i hans holdingselskab, er han nødsaget til at udlodde den overskydende likviditet som udbytte og derefter give restbeløbet privat til nevø/medarbejderen. Hvis man fratrækker denne gave i nettoformuen jf. tabel 19, vil nettobeløbet bedre kunne sammenlignes med de samlede omkostninger i kapitel 8, da A. Arnesens formue vil være ens i begge scenarier. Beregningen er illustreret nedenfor.

Tabel 21: Beregning af overskydende likviditet efter skatter	
Beløb modtaget for overdragelse af Mutatio A/S jf. tabel 19	23.356.993
Kapitalbehov jf. afsnit 6.5	8.741.379
Overskydende likviditet	14.615.614
Udlodning til privat formue efter betalt udbytteskat på 42 %*	8.477.056
Givet som gave til nevø/medarbejder	8.477.056
Beskatning heraf (52,02 % jf. tabel 10)	- 4.409.765
Beløb modtaget hos nevø/medarbejder efter skat	4.067.292
Samlede omkostninger ved overdragelse jf. tabel 19	23.356.993
Beløb efter modtaget gave fra overskydende likviditet	19.289.702
*Der tages ikke højde for progressionsgrænsen, da det vurderes ubetydeligt	

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses ovenfor, skal der både betales udbytteskat for at få pengene ud af holdingselskabet, hvorefter modtageren skal indkomstbeskattes af gaven, hvorfor nettobeløbet er markant lavere end den oprindelige overskydende likviditet. Da gaven udelukkende består af likvider, kan der ikke beregnes nedslag i gaveafgiftsgrundlaget, da der ikke overtages nogen skattebyrde, hvilket er med til at skabe den høje beskatning. Det skal endvidere bemærkes, at nevøen i denne situation skal indkomstbeskattes af gaven i modsætningen til den modtagne gave i kapitel 8, hvor der kun skulle betales gaveafgift. Dette skyldes, at BAL §23a kun er gældende i forbindelse med et generationsskifte af erhvervsvirksomhed og opfyldelse af successionsreglerne. Da nevøen blot modtager en pengegave, kan han ikke anvende lempelserne efter BAL §23a, og da han heller ikke er omfattet af de generelle regler efter BAL §22, skal der dermed svares indkomstskat af beløbet.

Nettoformuen for nevøen og medarbejderen kan dermed opgøres til følgende.

Tabel 22: Nettoformue for erhverver efter overdragelse	
Aktiver	
Modtaget overskydende likviditet for overdrager jf. tabel 21	4.067.292
Modtaget aktier i Mutatio A/S jf. tabel 6	19.867.275
Samlede aktiver	23.934.567
Passiver	
Gæld ifm. køb af 90 % af aktierne i Mutatio A/S jf. tabel 19	500.000
Skyldige renter efter skat ifm. køb af ovenstående aktier	75.680
Gæld ifm. køb af 10 % af aktierne i Mutatio A/S jf. tabel 19	1.986.728
Skyldig forlods udbytteret til overdrager jf. tabel 16	19.311.720
Skyldig åremåls-renter ifm. forlods udbytteretten jf. tabel 16	1.482.865
Samlede passiver	23.356.993
Samlet nettoformue	577.574

Kilde: Egen tilvirkning

Nettoformuen er som sagt ens for begge erhververe, da der ikke er sket nogen succession samt, at de begge indkomstbeskattes af den modtagne gave fra overdrager.

9.5 Delkonklusion

Ved overdragelse med anvendelse af A/B-modellen foretages generationsskiftet over 6 år med tre primære faser. I første fase opdeles aktierne i to klasser med 10 % A-aktier og 90 % B-aktier, hvor der i samme omgang foretages en kapitalforhøjelse, således at aktiekapitalen udgør 555.555 kr. Dette gøres for, at man senere hen kan lave en kapitalnedsættelse og dermed overdrage de resterende aktier, uden at aktiekapitalen bliver lavere en mindstekravet. A-aktierne giver forlods udbytteret samt 11 stemmer per aktie. B-aktierne giver 1 stemme per aktie og ingen forlods udbytteret.

I anden fase sælger A. Arnesen alle B-aktierne (90 % af ejerandelen) til kurs 100, hvilket kun er muligt grundet forlods udbytteretten. Herefter afdrages der på forlods udbytteretten over 6 år, med udgangspunkt i at selskabet vil indtjene 3,5 mio. kr. om året.

I tredje fase, hvor forlods udbytteretten er udløbet, ophæves aktieklasserne, hvorefter alle aktier er ligestillede. Nevø/medarbejderen har dermed ret til 90 % af udbyttet og 90 % af stemmerettighederne. Herefter sælger A. Arnesen via sit holdingselskab de resterende 10 % af aktierne til Mutatio A/S, svarende til 10 % af den samlede handelsværdi, hvorefter der foretages en kapitalnedsættelse.

Nevøen/medarbejderen ejer ved afslutning af generationsskiftet 100 % af aktierne uden at have haft nogen privat formue til at finansiere købet. Finansieringen er dermed sket vha. driftsoverskuddet i Mutatio A/S, hvilket er den store fordel ved A/B-modellen.

Kapitel 10 Overdragelse ved salg mellem holdingselskaber

I dette kapitel vil overdragelse ved salg mellem holdingselskaber blive gennemgået. Det antages i denne model, som ved A/B-modellen, at erhverver har stiftet et holdingselskab inden generationsskiftet, således at holdingselskabet agerer som erhverver af aktierne i Mutatio A/S. Processen for generationsskiftet vil være følgende.

1. A. Arnesen "tømmer" Mutatio A/S for frie midler via udlodning af udbytte med det formål at mindske den indre værdi og dermed nedbringe købsprisen.
2. I anden fase køber erhververs holdingselskab 100 % af aktierne i Mutatio A/S til handelsværdien. Finansiering af købet sker vha. oprettelse af et gældsbevis mellem overdrager og erhververs holdingselskaber.
3. Efter overdragelsen afdrager erhverver på gælden i hans holdingselskab vha. indtjeningen fra Mutatio A/S. Når afdragsperioden er færdiggjort, vil generationsskiftet være fuldført.

10.1 Udlovelse af frie midler fra Mutatio A/S til Mutatio Holding ApS

Inden overdragelsen af aktierne i Mutatio A/S skal ske, vil det være fordelagtigt, at Mutatio Holding ApS udlover så meget som muligt fra Mutatio A/S, da det dermed nedbringer købsprisen og dermed størrelsen på låneforholdet mellem de to parter. Nedenfor er der udarbejdet et kort sammendrag af

balancen for Mutatio A/S pr. 31. december 2017 for at give et overblik over mulighederne for udlodning. Tallene er indhentet fra hhv. tabel 2 og 4.

Tabel 23: Sammendrag af balance for Mutatio A/S per 31. december 2017			
Anlægsaktiver	9.738.660	Egenkapital	9.867.275
Varebeholdning	5.194.608	Hensættelser	31.560
Tilgodehavender	3.303.278	Langfristede gældsforpligtelser	1.988.768
Likvide beholdninger og værdipapirer	2.146.990	Kortfristede gældsforpligtelser	8.495.933
Omsætningsaktiver i alt	10.644.876	Gældsforpligtelser i alt	10.484.701
Aktiver i alt	20.383.536	Passiver i alt	20.383.536

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses er der frie midler i form af likvider og værdipapirer for i alt 2.146.990 kr., som kan udloddes. Det forudsættes her, at selskabet stadig vil være i stand til at indfri sine kortfristede gældsforpligtelser efter udlodningen, hvilket vurderes realistisk i forhold til værdien af omsætningsaktiverne og den generelle indtjening i selskabet.

På baggrund heraf udloddes der 2.146.990 kr. fra Mutatio A/S til Mutatio Holding ApS. Handelsværdien bliver dermed nedbragt til 17.720.285 kr. som vist nedenfor.

Tabel 24: Handelsværdi af Mutatio A/S efter udlodning	
Indre værdi af Mutatio A/S jf. tabel 4	9.867.275
Fratrukket udlodning af frie midler	- 2.146.990
Beregnet goodwill jf. pkt. 1.2	10.000.000
Handelsværdi af Mutatio A/S	17.720.285

Kilde: Egen tilvirkning

Det forudsættes, at goodwill er uændret for at gøre scenarierne så sammenlignelige som muligt. Endvidere vurderes udlodningen at have en uvæsentlig effekt på beregnet goodwill, da den primært baserer sig på historiske resultater og kapitaliseringsfaktoren.

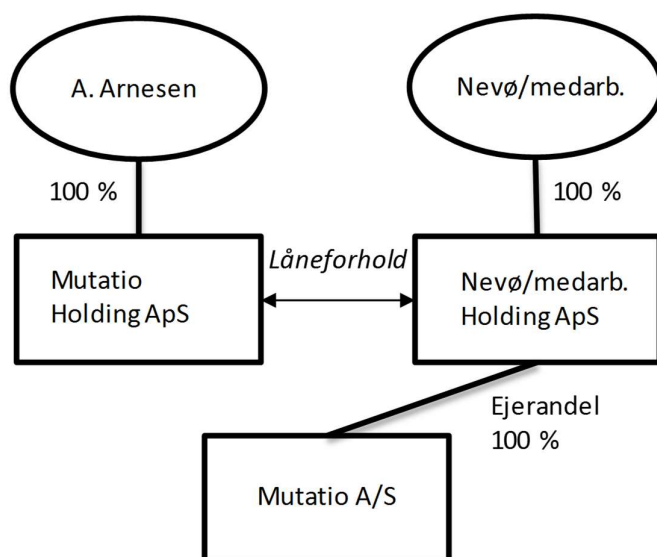
Udlodningen mindsker dermed finansieringsbehovet med 2.146.990 kr. og dermed også en besparelse i renteudgifterne. Omvendt er værdien af selskabet tilsvarende lavere, hvorfor formålet med udlodningen primært er rentebesparelsen. Endvidere er der ikke nogen grund til, at erhverver skal betale for likvider og værdipapirer for så efterfølgende at betale dem tilbage i form af afdrag.

Mutatio A/S er dermed blevet klargjort til, at nevøen/medarbejderen kan købe selskabet via sit holdingselskab, hvilket vil blive gennemgået i efterfølgende afsnit.

10.2 Overdragelse af Mutatio A/S

Efter udlodning af de frie midler i Mutatio A/S sælger A. Arnesen via Mutatio Holding ApS 100 % af sine aktier i Mutatio A/S til nevøen/medarbejderens holdingselskab. Prisen for aktierne er som nævnt i afsnit 10.1 på i alt 17.720.285 kr. Efter overdragelsen ser den legale struktur ud som følgende.

Figur 16: Ny legal struktur

Kilde: Egen tilvirkning

Det skal her bemærkes, at avancen og den indledende udbytteudlodning er skattefri for A. Arnesens holdingselskab, da der er tale om datterselskabsaktier (ejerandel på over 10 %).

Da hverken nevøen eller medarbejderen har den fornødne kapital til at betale for aktierne, finansieres overdragelsen ved udarbejdelse af et gældsbrief mellem Mutatio Holding ApS og nevø/medarbejder Holding ApS. Renten fastsættes til 3 % pro anno i lighed med renten i de to forgående scenarier.

10.3 Beregning af afdragsprofil

Ud fra den antagelse at Mutatio A/S vil levere et overskud på 3,5 mio. kr. om året (jf. afsnit 6.4) og til sammenligning med afsnit 9.2, vurderes lånets løbetid til at være på 6 år. Renten fastsættes som sagt til 3 % i overensstemmelse med afsnit 8.3. Afdragsprofilen forventes at forløbe ud fra nedenstående tabel.

Tabel 25: Afdragsprofil				
År	Udlodning	Saldo	Rente (3 %)	I alt
0	-	17.720.285		
1	3.500.000	14.220.285	531.609	4.031.609
2	3.500.000	10.720.285	426.609	3.926.609
3	3.500.000	7.220.285	321.609	3.821.609
4	3.500.000	3.720.285	216.609	3.716.609
5	3.500.000	220.285	111.609	3.611.609
6	220.285	-	6.609	226.894
	17.720.285		1.614.651	19.334.936

Kilde: Egen tilvirkning

Afdrag på lånet bliver dermed foretaget med overskuddet fra Mutatio A/S i lighed med de forgående scenarier. Erhververs holdingselskab skal betale 1.614.651 kr. i rente og i alt 19.334.936 kr. for overdragelsen. Da holdingselskabet ejer 100 % af Mutatio A/S er de to selskaber sambeskattet jf. SEL § 31. Holdingselskabet kan dermed modregne renteudgifterne i overskuddet i Mutatio A/S, hvorfor nettoomkostningerne ved renteudgifterne er 22 % lavere. Generationsskiftet er dermed fuldendt efter 6 år.

10.4 Nettoformue for de involverede efter overdragelsen

Formue for A. Arnesen

Efter generationsskiftet vil A. Arnesen eje et holdingselskab udelukkende bestående af likvide beholdninger på 21.126.703 kr., hvilket er illustreret nedenfor.

Tabel 26: Nettoformue for A. Arnesen	
Indledende udlodning af frie reserver jf. tabel 24	2.146.990
Salg af aktierne i Mutatio A/S jf. tabel 24	17.720.285
Renter for finansiering af overdragelsen jf. tabel 25	1.614.651
Beskatning af renterne (22 %)	- 355.223
Samlet formue efter generationsskifte	21.126.703

Kilde: Egen tilvirkning

A. Arnesen har, som ved foregående kapitel, dermed fået generationsskiftet sin virksomhed, men har stadig beholdt formuen, som langt overstiger hans minimum kapitalbehov jf. afsnit 6.5. Omvendt har stedfortræderen overtaget virksomheden med finansiering fra indtjeningen i Mutatio A/S. Han har dermed ikke haft behov for at finansiere overdragelsen med sin private formue.

Formue for nevø/medarbejder

De økonomiske konsekvenser for nevøen og Rudolf vil være på i alt 18.979.713 kr., hvilket er illustreret nedenfor.

Tabel 27: Omkostninger for nevø/medarbejder	
Køb af aktierne i Mutatio A/S jf. tabel 23	17.720.285
Renter ved finansiering af overdragelsen jf. tabel 24	1.614.651
Skatteværdien af renteudgifterne (22 %)	- 355.223
Samlede omkostninger ved overdragelsen	18.979.713

Kilde: Egen tilvirkning

Forskellen i forhold til A. Arnesen består af det udbytte, som han har udloddet inden overdragelsen på i alt 2.146.990 kr. Dette har nedbragt de samlede omkostninger ved generationsskiftet, men omvendt nedbragt værdien af Mutatio A/S med tilsvarende beløb.

Som ved kapitel 9 er omkostningerne for nevø/medarbejderen markant højere i denne model end ved modellen i kapitel 8. For at gøre modellerne mere sammenlignelige, kan man igen antage, at A. Arnesen stadig kun vil ende med det beregnede kapitalbehov, og derfor er villig til at give den overskydende likviditet som gave til nevø/medarbejderen. Da formuen er placeret i hans holdingselskab, er han nødsaget til at udlodde den overskydende likviditet som udbytte, og derefter give restbeløbet privat til nevø/medarbejderen. Hvis man fratrækker denne gave i de samlede omkostninger jf. tabel 27, vil nettobeløbet bedre kunne sammenlignes med de samlede omkostninger i kapitel 8, da A. Arnesens formue vil være ens i begge scenarier. Beregningen er illustreret nedenfor.

Tabel 28: Justering af kapitalbehovet for A. Arnesen	
Beløbet modtaget for overdragelse af Mutatio A/S jf. tabel 25	21.126.703
Kapitalbehov jf. afsnit 6.5	8.741.379
Overskydende likviditet	12.385.324
Udlodning til privat formue efter betalt udbytteskat på 42 %*	7.183.488
Givet som gave til nevø/medarbejder	7.183.488
Beskatning heraf (52,02 % jf. tabel 10)	- 3.736.850
Beløb modtaget hos nevø/medarbejder efter skat	3.446.637
Samlede omkostninger ved overdragelse jf. tabel 26	18.979.713
Beløb efter modtaget gave fra overskydende likviditet	15.533.075

*Der tages ikke højde for proppresionsgrænsen, da det vurderes ubetydeligt

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses ovenfor, skal der betales udbytteskat for at få pengene ud af holdingselskabet, hvorefter modtageren skal indkomstbeskattes af gaven, hvorfor nettobeløbet er markant lavere end den

oprindelige overskydende likviditet. Årsagen til dette er nærmere beskrevet i afsnit 9.4.

Nettoformuen for nevø/medarbejderen kan dermed opgøres til følgende.

Tabel 29: Nettoformue for nevø/medarbejder	
<i>Aktiver</i>	
Modtaget overskydende likviditet fra overdrager jf. tabel 28	3.446.637
Værdi af modtaget aktier i Mutatio A/S jf. tabel 6	19.867.275
Indledende udlodning, inden overdragelse jf. tabel 24	- 2.146.990
Samlede aktiver	21.166.922
<i>Passiver</i>	
Gæld ifm. køb af aktierne i Mutatio A/S jf. tabel 24	17.720.285
Skyldige renter efter skat ifm. køb af ovenstående aktier jf. tabel 25	1.259.428
	18.979.713
Nettoformue	2.187.209

Kilde: Egen tilvirkning

Nettoformuen for erhverver er dermed på 2.187.209 kr. Formuen er højere end i kapitel 8 og 9 for medarbejderen, hvorfor dette scenarie som udgangspunkt er det mest fordelagtige for Rudolf.

10.5 Delkonklusion

Ved overdragelse med salg mellem holdingselskaber foretages generationsskiftet over 6 år med to primære faser. I første fase udlodder overdrager de frie midler i Mutatio A/S op til sit holdingselskab, således at købsprisen nedbringes og dermed også finansieringsbehovet. Det er unødvendigt for erhverver at købe likvider eller værdipapirer ved en overdragelse.

I anden fase sælger A. Arnesen alle aktierne i Mutatio A/S til nevø/medarbejderens holdingselskab for den beregnede handelsværdi fratrasket det udloddede udbytte fra første fase. Da transaktionen er mellem de to holdingselskaber, udløser overdragelsen ingen beskatning. Overdragelsen finansieres ved udarbejdelse af et gældsbrief mellem A. Arnesens holdingselskab og nevø/medarbejderens holdingselskab. Herefter afdrages der på gælden over 6 år, med udgangspunkt i at Mutatio A/S vil indtjene 3,5 mio. kr. om året.

Nevø/medarbejderen ejer ved afslutning af generationsskiftet 100 % af aktierne uden at have haft nogen privat formue til at finansiere købet. Finansieringen er dermed sket vha. driftsoverskuddet i Mutatio A/S, hvilket er en af de store fordele ved denne model. Endvidere er processen i modellen forholdsvist simpel, da den kun kræver én transaktion samt udarbejdelse af et simpelt gældsbrief. Modellen ses derfor også ofte anvendt i praksis.

Kapitel 11 Sammenligning og analyse af de tre scenarier

For at vurdere hvilket scenarie der er mest optimalt for A. Arnesen og de involverede parter, er det relevant at foretage en sammenligning mellem de tre scenarier.

Tabel 30: Sammenligning af de tre scenarier			
	Scenarie 1 (Succession)	Scenarie 2 (A/B-model)	Scenarie 3 (Salg til holding)
<u>Nettoformue for A. Arnesen Holding efter overdragelse</u>			
Indledende udlodning af udbytte i Mutatio A/S inden overdragelse	-	-	2.146.990
Samlet salgssum for aktierne i Mutatio A/S	8.741.601	2.486.728	17.720.285
Modtaget forlods udbytte	-	19.311.720	-
Modtaget åremåls-renter fra forlods udbytte	-	1.482.865	-
Modtaget renter efter skat fra fordring til erhververs holdingselskab	231.470	75.680	1.259.428
Formue før udlodning af overskydende likviditet	8.973.071	23.356.993	21.126.703
Udlodning af overskydende likviditet til brug for gave	- 231.470	- 14.615.614	- 12.385.324
Samlet nettoformue	8.741.601	8.741.379	8.741.379
<u>Nettoformue for Nevøen efter overdragelse</u>			
<i>Aktiver</i>			
Modtaget overskydende likviditet fra overdrager	64.414	4.067.292	3.446.637
Handelsværdi af aktierne i Mutatio A/S	19.867.275	19.867.275	19.867.275
Indledende udlodning, fragået i den indre værdi	-	-	- 2.146.990
Aktiver i alt	19.931.689	23.934.567	21.166.922
<i>Passiver</i>			
Overtaget skattebyrde (indregnet til kurs 80)	3.637.798	-	-
Gæld til overdragere holdingselskab	8.741.601	2.486.728	17.720.285
Skyldige renter efter skat, relateret til ovenstående gæld	231.470	75.680	1.259.428
Skyldig gaveafgift	374.394	-	-
Skyldig udbytteskat	257.432	-	-
Skyldig forlods udbytteret til overdrager	-	19.311.720	-
Skyldig åremåls-renter	-	1.482.865	-
Passiver i alt	13.242.695	23.356.993	18.979.713
Samlet nettoformue	6.688.994	577.574	2.187.209
<u>Nettoformue for medarbejderen efter overdragelse</u>			
<i>Aktiver</i>			
Modtaget overskydende likviditet fra overdrager	64.414	4.067.292	3.446.637
Handelsværdi af aktierne i Mutatio A/S	19.867.275	19.867.275	19.867.275
Indledende udlodning, fragået i den indre værdi	-	-	- 2.146.990
Aktiver i alt	19.931.689	23.934.567	21.166.922
<i>Passiver</i>			
Overtaget skattebyrde (indregnet til kurs 80)	3.637.798	-	-
Gæld til overdragere holdingselskab	8.741.601	2.486.728	17.720.285
Skyldige renter efter skat, relateret til ovenstående gæld	231.470	75.680	1.259.428
Skyldig gaveafgift	3.895.193	-	-
Skyldig udbytteskat	2.806.976	-	-
Skyldig forlods udbytteret til overdrager	-	19.311.720	-
Skyldig åremåls-renter	-	1.482.865	-
Passiver i alt	19.313.038	23.356.993	18.979.713
Samlet nettoformue	618.651	577.574	2.187.209

Kilde: Egen tilvirkning

Som det ses, er nettoformuen for A. Arnesen den samme i alle tre scenarier, da den skal svare til hans kapitalkrav. Dette er gjort ved at have den antagelse, at A. Arnesen udlodder overskydende likviditet fra overdragelsen og giver den til erhverver som gave. Denne adfærd vil man formentlig ikke se i praksis, men er foretaget for at gøre scenarierne mere sammenlignelige mht. erhververs nettoformue. Ved at "låse" nettoformuen for overdrager bliver det nemmere at analysere på, hvordan de forskellige scenarier påvirker nevøen/medarbejderens økonomiske stilling efter generationsskiftet. Med udgangspunkt i denne antagelse, vil jeg for overdragers synspunkt anbefale alle tre scenarier. Valget af scenarie skal dermed findes i, hvordan det påvirker erhverver.

For nevøen er nettoformuen størst ved scenarie 1, hvor han modtager 56 % af aktierne som gave, svarende til 11.125.896 kr., mens de resterende 44 % handles mellem hans og A. Arnesens holdingselskaber. Med regeringens nye lovtiltag om nedsættelse af gaveafgiften skal nevøen kun betale 374.394 kr. i gaveafgift samt 257.432 kr. i udbytteskat for at modtage aktier af en værdi af 11.125.896 kr., hvorfor dette scenarie af naturlige årsager giver den største nettoformue. Set ud fra nevøens perspektiv vil jeg derfor anbefale scenarie 1, da det rent objektivt giver den største nettoformue. Endvidere kræver det lav finansiering fra hans side, da størrelsen på gaveafgiften er forholdsvis begrænset, og købet af de resterende aktier kan finansieres med overskuddet fra Mutatio A/S.

For medarbejderen er nettoformuen størst ved scenarie 3, hvor han køber alle aktierne i Mutatio A/S fra sit holdingselskab, som finansieres med et gældsbevis imellem ham og A. Arnesens holdingselskab. For medarbejderen giver scenarie 1 dermed ikke den største nettoformue. Dette skyldes, at medarbejderen ikke kan benytte sig af regeringens nye lovtiltag, da han ikke har nogen familiære relationer til A. Arnesen og dermed skal indkomstbeskattes af gaven på de 11.125.896 kr. Set fra medarbejderens perspektiv vil jeg derfor ikke anbefale scenarie 1 ud fra disse forhold. Endvidere kræver scenariet høj finansiering fra medarbejderens side, da der allerede i trin 1 af generationsskiftet skal betales gaveafgift og udbytteskat på i alt 6.702.169 kr.

Valget skal derfor stå imellem scenarie 2 og 3. Fordelen ved scenarie 3 er, at den giver den største nettoformue efter overdragelsen. Ulempen er, at hans holdingselskab har en gæld inkl. renter til overdragets holdingselskab på i alt 18.979.713 kr., som skal betales uagtet af om Mutatio A/S formår at generere de forventede overskud eller ej. I scenarie 2 er der kun en gæld inkl. renter til overdragets holdingselskab på 2.562.408 kr., da de resterende passiver er relateret til forlods udbytteretten. Såfremt indtjeningen i Mutatio A/S ikke går som forventet, foreligger der ikke en forpligtelse til at betale det fulde beløb af forlods udbytteretten. Medarbejderen har i scenarie 2 dermed ikke den samme risiko, i tilfældet af at indtjeningen i Mutatio A/S ikke holder, da hans retslige forpligtelse til overdragets

holdingselskab kun er 2.562.408 kr. mod 18.979.731 kr. i scenarie 3.

Valget skal dermed bero på en risikovurdering. Forventes det, at indtjeningen i Mutatio A/S som minimum vil svare til budgettet, vil jeg anbefale scenarie 3, da det giver den største nettoformue.

Omvendt, hvis medarbejderen er usikker på, om han formår at kunne opretholde samme indtjening som A. Arnesen, når han overtager virksomheden, skal han i stedet benytte scenarie 2. Ud fra det faktum at medarbejderen har mange års erfaring i virksomheden og må antages at blive oplært grundigt af A. Arnesen, vil jeg anbefale at vælge scenarie 3, da risikoen vurderes lav i forhold til, at der ca. er 1,5 mio. kr. i forskel mellem de to scenarier.

Det er dermed konkluderet, at scenarie 1 er bedst for nevøen, mens scenarie 3 er mest fordelagtigt for medarbejderen. Det skal derefter vurderes, hvilken af de to personer, som A. Arnesen skal vælge som stedfortræder. A. Arnesen har et krav om, at efterfølgeren skal have stor fokus på medarbejdernes trivsel og velvære samt have ambitioner om at sikre virksomhedens fortsatte drift på lang sigt. Dvs. at den ikke skal opkøbes af en stor kapitalfond eller lign.

Det beskrives i indledningen af opgaven, at nevøen som sagt er i familie med A. Arnesen, og han har kendt ham hele livet. Nevøen har en god og relevant uddannelse fra CBS, men har dog ingen praktisk erfaring. Det forventes dog, at han kan få dette ved at tages i lære med det samme.

Medarbejderen Rudolf har arbejdet i virksomheden i mange år og er efter A. Arnesens vurdering en dygtig og kompetent person. Da de ingen familiære relationer har, frygter han dog, at medarbejderen ikke har de samme langsigtede planer som ham selv og f.eks. kunne finde på at sælge virksomheden, hvis det rette bud kom.

Mht. de bløde værdier vurderes Rudolf på nuværende tidspunkt at være den mest kompetente til at overtage virksomheden. Dog kan nevøen på sigt også opnå disse kompetencer og, kombineret med hans uddannelse, gøre ham mindst ligeså kompetent som medarbejderen. Endvidere har A. Arnesen stærkere relationer til nevøen, da han har kendt ham hele livet samt deres familiære forhold. Ud fra de bløde værdier vil jeg derfor anbefale at vælge nevøen, da det stemmer bedst overens med A. Arnesens ønske om, at hans stedfortræder har fokus på medarbejdere og virksomheden på lang sigt. Dette kan han bedre vurdere om er muligt med nevøen, da han som udgangspunkt har det bedste kendskab til ham. Mht. den økonomiske vurdering vil nevøen have en større nettoformue efter overdragelsen og dermed en bedre forudsætning for at føre virksomheden videre succesfuldt, hvorfor dette vurderes som det oplagte valg.

Samlet set vil jeg derfor vurdere, at et generationsskifte med nevøen ud fra scenarie 1, vil være den mest optimale løsning set ud fra A. Arnesens kvalitative ønsker samt de økonomiske forhold.

Kapitel 12 Konklusion

Kandidatafhandlingens fokus har været på generationsskifte med fokus på regeringens nye lovtiltag omkring nedsættelse af arveafgiften, når der sker gaveoverdragelse i forbindelse med et generationsskifte. For at foretage en analyse af det nye lovtiltag har afhandlingen taget udgangspunkt i et fiktivt selskab, hvor følgende problemformulering er forsøgt besvaret.

"Hvordan foretages generationsskiftet af Mutatio A/S mest optimalt, ud fra de skatte- og finansieringsmæssige muligheder samt kvalitative ønsker, med udgangspunkt i det nye lovtiltags påvirkning for erhverver?"

Det fiktive selskab ejes af A. Arnesen, som skal overdrage enten til hans nevø eller medarbejder. Arnesen er ugift og har ingen børn, hvorfor hans nevø kan anvende reglerne i det nye lovtiltag, da kredsen nu er udvidet til søskende og deres afkom, såfremt gavegiver ikke har noget afkom. A. Arnesen har et krav om at han efter generationsskiftet skal være sikret økonomisk, til når han går på pension, hvorfor han som minimum skal have 8.741.601 kr. før skat efter overdragelsen.

Til besvarelse af problemformuleringen er der ud fra den fiktive virksomhed, kaldet Mutatio A/S, foretaget generationsskifte med tre forskellige scenarier, som alle benyttes generelt i praksis og derfor vurderes som kompetente løsningsforslag.

I det første scenarie overdrages 56 % af aktierne i holdingselskabet for Mutatio A/S som gave, hvor erhverver succederer i ejerandelene. Herefter spaltes holdingselskabet således, at Mutatio A/S ejes af to holdingselskaber, som hver især ejes 100 % af hhv. A. Arnesen og nevø/medarbejderen. Afslutningsvist sælger A. Arnesen via sit holdingselskab de resterende 44 % af aktierne i Mutatio A/S til erhververs holdingselskab svarende til hans kapitalkrav. Salget finansieres ved, at der opstår et låneforhold mellem de to holdingselskaber, som afdrages løbende vha. de fremtidige overskud i Mutatio A/S.

I det andet scenarie sælger A. Arnesen 90 % af aktierne i Mutatio A/S til erhververs holdingselskab til aktiernes nominelle værdi. For at erhverver kan købe aktierne til den nominelle værdi, skulle der beregnes en forlods udbytteret svarende til forskellen mellem den nominelle værdi og handelsværdien. Dvs. at de fremtidige udbytter (svarende til værdien af forlods udbytteretten) udelukkende tilfalder overdrager, selvom hans ejerandel kun er på 10 %. Dette kaldes også for A/B-modellen. På den måde kan erhverver købe en stor ejerandel til under handelsværdien, og lade forskellen blive finansieret vha. de fremtidige overskud i Mutatio A/S. Når det fulde udbytte er blevet betalt, køber erhverver de resterende 10 % af aktierne til handelsværdien, hvorefter generationsskiftet er fuldendt.

I det tredje scenarie sælger A. Arnesen via sit holdingselskab alle aktierne i Mutatio A/S til erhververs holdingselskab. Da erhverver ikke har nogen privatformue, opstår der et låneforhold mellem de to selskaber svarende til handelsværdien af aktierne samt en rente. Lånet bliver løbende afdraget vha. de fremtidige overskud i Mutatio A/S.

Særligt i scenarie 2 og 3 er overdragets formue efter generationsskiftet markant højere end hans kapitalkrav, da man ikke kan succedere mellem selskaber, hvorfor aktierne skal handles til handelsværdien. Det er derfor forudsat i opgaven, at A. Arnesen giver den overskydende likviditet tilbage til erhverver i form af gave for at gøre de tre scenarier så sammenlignelige som muligt. Da likviditeten først skal udloddes til ham privat, skal der dermed betales udbytteskat, mens modtager endvidere indkomstbeskattes af gaven, hvorfor der er en markant forskel på den modtagne gave netto i forhold til gavens værdi brutto.

Resultatet af de tre scenarier er kort skitseret nedenfor, mens der henvises til tabel 30 for en mere specificeret opgørelse.

Tabel 31: Sammendrag af resultatet af de tre scenarier			
	Scenarie 1 (Succession)	Scenarie 2 (A/B-model)	Scenarie 3 (Salg til holding)
<u>Nettoformue for A. Arnesen Holding efter overdragelse</u>			
Samlet salgssum for aktierne i Mutatio A/S inkl. udlodning	8.741.601	2.486.728	19.867.275
Modtaget renter og forlods udbytteret ifm. overdragelsen	231.470	20.870.265	1.259.428
Formue før udlodning af overskydende likviditet	8.973.071	23.356.993	21.126.703
Udlodning af overskydende likviditet til brug for gave	- 231.470	- 14.615.614	- 12.385.324
Samlet nettoformue	8.741.601	8.741.379	8.741.379
<u>Nettoformue for Nevøen efter overdragelse</u>			
Modtaget overskydende likviditet fra overdrager	64.414	4.067.292	3.446.637
Handelsværdi af aktierne i Mutatio A/S	19.867.275	19.867.275	19.867.275
Indledende udlodning, fragået i den indre værdi	-	-	- 2.146.990
Aktiver i alt	19.931.689	23.934.567	21.166.922
Overtaget skattebyrde (indregnet til kurs 80)	3.637.798	-	-
Gæld til overdragets inkl. renter og forlods udbytte	8.973.071	23.356.993	18.979.713
Skyldig gaveafgift og udbytteskat	631.826	-	-
Passiver i alt	13.242.695	23.356.993	18.979.713
Samlet nettoformue	6.688.994	577.574	2.187.209
<u>Nettoformue for medarbejderen efter overdragelse</u>			
Aktiver i alt	19.931.689	23.934.567	21.166.922
Skyldig gaveafgift og udbytteskat	6.702.169	-	-
Andre skyldige poster, lig med nevøens	12.610.869	23.356.993	18.979.713
Passiver i alt	19.313.038	23.356.993	18.979.713
Samlet nettoformue	618.651	577.574	2.187.209

Da afhandlingens fokus er på at belyse effekten af det nye lovtiltag, har fokus på analysen af de tre scenarier været på erhverver, da loven som udgangspunkt ikke påvirker overdragets økonomiske stilling.

Efter overdragelse af overskydende likviditet er overdragers nettoformue dermed også den samme i alle tre scenarier.

Som det ses i tabellen, giver scenarie 2 og 3 den samme nettoformue for både nevøen og medarbejderen, da overdragelsen her sker mellem selskaber, hvor der som sagt ikke kan ske succession. Overdragelserne sker dermed på markedsvilkår, hvorfor udfaldet er ens for begge parter.

I scenarie 1 er der derimod en markant forskel på nettoformuen efter overdragelsen for de to parter. Medarbejderens formue er på 618.651 kr., mens den for nevøen er på 6.688.994 kr. Netop denne forskel er opstået pga. regeringens nye lovtiltag, da medarbejderen skal indkomstbeskattes (52,02 %) af den modtagne gave på 56 % af aktierne i holdingselskabet for Mutatio A/S, mens nevøen kun skal betale en gaveafgift på 5 %. Med den gamle lov skulle nevøen også indkomstbeskattes af gaven, da han ikke er afkom til gavegiver. Dette er fremadrettet blevet ændret således, at søskende og deres afkom også kan benytte de lempelige regler ved generationsskifte af virksomheder, såfremt gavegiver ikke selv har noget afkom.

I forhold til afhandlingens problemformulering må det dermed konkluderes, at det mest optimale generationsskifte vil være til nevøen ud fra scenarie 1 med anvendelse af succession og gaveoverdragelse. Dette skyldes, at nevøen vil have en større nettoformue efter overdragelsen end medarbejderen, da han som sagt kun skal betale gaveafgift og dermed har en bedre forudsætning for at føre virksomheden videre succesfuldt.

Mht. de kvalitative ønsker er nevøen endvidere det oplagte valg, da han har det bedste kendskab til nevøen grundet deres familiære relationer, samt at det stemmer bedst overens med A. Arnesens ønske om, at hans stedfortræder har fokus på medarbejdere og virksomheden på lang sigt.

Som nævnt i indledningen har man historisk fra lovgivers side valgt at inkludere nære medarbejdere i succession-kredsen, dog er de ikke omfattet af reglerne for gaveafgift, hvorfor de skal indkomstbeskattes af modtagne gaver. Afhandlingen viser dermed, at et generationsskifte til nære medarbejdere ikke er blevet påvirket af den nye lov, da de stadig indkomstbeskattes af modtagne gaver, selvom det er i relation til virksomhedsoverdragelse.

Afhandlingens konklusion er, at den nye lovgivning har gjort det lettere for barnløse virksomhedsejere at foretage generationsskifte inden for familien, da et generationsskifte til nevø og niece nu kan ske med en markant lavere afgift/skattebetaling end tidligere. Som det ses i opgaven, er nettoformuen ca. ti gange højere end for medarbejderen, hvilket bevidner den store forskel, loven har medført i disse

situationer. Regeringen har med den nye lov dermed åbnet op for muligheden for flere generationsskifte til søskende og deres afkom.

Kapitel 13 Perspektivering

I forbindelse med regeringens nye lovtiltag udsendte Skatteministeriet et faktaark, hvor regeringens begrundelse for den nye lov var følgende⁵⁵.

”Regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti ønsker, at familieejede virksomheder sikres gode rammevilkår i forhold til overdragelse til næste generation...Den generelle nedsættelse af bo- og gaveafgiften for erhvervsvirksomheder skal bidrage til at sikre, at virksomhederne står med et stærkere kapitalgrundlag, når de overdrages til næste generation.”

Regeringen har dermed fokus på, at overdragelse til næste generation skal ske under bedre rammevilkår, hvilket er sket med nedsættelse af bo- og gaveafgiften. Som nævnt i afhandlingen har man også valgt at udvide personkredsen, således at gavegivers søskende og deres afkom også kan benytte de lempelige regler. Dog er disse regler kun gældende såfremt, at gavegiver ikke har noget afkom.

Men hvorfor skal gavegiver være barnløs for at må foretage generationsskifte til sin nevø eller niece, med anvendelse af de nye regler?

Når man har valgt at inddrage gavegivers søskende og særligt deres afkom, har man foretaget den vurdering at disse også går under betegnelsen ”den næste generation”. Det kan derfor være vanskeligt at forstå, hvorfor man for disse kun vil gøre rammevilkårene nemmere, såfremt gavegiver er barnløs. Virksomhedsejeren kan dermed stå i den situation, at han har en oplagt arvetager i sin nevø eller niece, men hvor de nye regler ikke kan anvendes, da ejeren har et eller flere afkom.

Dette er et område, hvor det kunne være relevant for lovgiver at revurdere de gældende regler, da det virker besynderligt at have en delvis mulighed for overdragelse til nevø/niece. Jeg vil mene, at reglen enten skulle afskaffes eller gælde på lige vilkår med direkte afkom til gavegiver, da der ellers er en forskelsbehandling mellem virksomhedsejere med børn og dem uden børn.

⁵⁵ <http://www.skm.dk/media/1287246/6-Generationsskifte-af-erhvervsvirksomheder.pdf>

Litteraturliste

Bøger

Generationsskifte og omstrukturering – det skatteretlige grundlag	Birgitte Olesen m.fl. DJØF Forlag 2017, 5. udgave
Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og VSO	Christian Hansen m.fl. DJØF Forlag 2016, 1. udgave
Lærebog om indkomstskat	Aage Michelsen m.fl. DJØF Forlag 2017, 17. udgave

Internet

SKAT	www.skat.dk Jura > Den Juridiske Vejledning 2018-1 www.skat.dk Borger > Mere > Satser
Danmarks Skatteadvokat	http://www.danmarksskatteadvokater.dk/media/108363/forlods_udbyttet.pdf
Skatteministeriet	http://www.skm.dk/media/1287246/6-Generationsskifte-af-erhvervsvirksomheder.pdf
PwC	https://www.pwc.dk/da/artikler/2017/06/nedsaettelse-bo-gaveafgiften-stramning-af-successionsreglerne-vedtaget.html
DR	https://www.dr.dk/nyheder/penge/slagsmaal-om-arveafgift-ny-lov-hjaelper-faerre-virksomheder-end-oplyst

Love

Aktieavancebeskatningsloven	Boafgiftsloven	Fusionsskatteoven
Ligningsloven	Personsskatteoven	Selskabsloven
Statsskatteoven	Årsregnskabsloven	

Afgørelser

SKM 2003.318 HR	SKM 2015.96 SKAT	TfS 2001.174 LSR
SKM 2008.876 LSR	SKM 2011.406 SKAT	TfS 1997.704 LR
SKM 2015.274 SR	TfS 2008.1245 SR	SKM 2008.697 SR
SKM 2010.2 SR	SKM 2011.79 SR	

Rapporter

Ejerledelse i Danmark - rapport 3: Ejerledere og ejerskifte	Morten Bennedsen & Kasper Meisner Nielsen, udgivet i 2016
---	---